

SUOMENMAAN VIRALLINEN TILASTO.

XVIII.

TEOLLISUUSTILASTOA.

II.

VUODELTA 1894.

EDELLINEN OSA.

VUORITOIMI JA KONETEOLLISUUS; RAHAPAJA JA KONTROLLILAITOS.

HELSINGISSÄ,

OSAKEYHTIÖ WEILIN & GÖÖS AKTIEBOLAG.

1896.

SISÄLTÖ.

	Sivu.
Johdanto	V—IX
<i>Vuorilaitoksia, ruukkeja ja konepajoja.</i>	
Kullanhuhtamat Ivalonjoen varrella Suomen Lapissa	1
Pitkärannan vaski- ja tinalaitokset	2
Järvi- ja Suomalminnosto	6
Masuuneja. a. Valmistus ja kulutus	7
S:n b. Teknillisiä tietoja	8
Harkkouuneja	9
Raudanvalmistus ahjotaonnassa	10
Raudanvalmistus valssilaitoksissa. a. Putlaus	11
S:n ” b. Hitsaus ja valssaaminen	12
Valurautalaitoksia. a. Sulatus Siemensin-martinuunissa	13
S:n b. Valuraudan valssaaminen	13
Musta- ja tehdastaonta	14
Valimoita	16
Tekoaineenkulutus konepajoissa	18
Valmistus konepajoissa	20
Katsaus valmistusarvoon vuorilaitoksissa, ruukkeissa ja konepajoissa	22
Summittainen katsaus polttoaineen ja takkiraudan kulutukseen ruukkeissa ja konepajoissa	26
Työntekijöiden ja väestön lukumäärä vuorilaitoksissa, ruukkeissa ja konepajoissa	27
Ilmoitettuja tapaturmia ruukkeissa ja konepajoissa	29
Tehtyjä uutisrakennuksia ruukkeissa ja konepajoissa	30
Työväenkassoja ruukkeissa ja konepajoissa	31
Erityistietoja uunien, ahjojen, valssilaitoksien ja koneiden y. m. lukumäärästä ruukkeissa ja konepajoissa	32
<i>Tehtaila ja käsityölaitoksia metalliteollisuuden alalla.</i>	
Katsaus tuotteiden määrään ja laatuun sekä työväestöön käsityölaitoksissa ja tehtaisissa metalliteollisuuden alalla	40
Katsaus tuotteiden arvoon tehtaisissa ja teollisuuslaitoksissa metalliteollisuuden alalla	43

Yleinen metalliteollisuuden yhteenasetus.

Työntekijöiden lukumäärä ainoastaan ruukkeissa ja konepajoissa	46
Työntekijöiden lukumäärä sekä ruukkeissa ja konepajoissa että käsityölaitoksissa metalliteollisuuden alalla.	46
Katsaus tuotteiden arvoon metalliteollisuuden alalla	47
Läänienmukainen katsaus metalliteollisuuteen kaupungeissa ja maaseuduilla	48
Katsaus metalliteollisuuteen maan kaupungeissa	49
Katsaus metalliteollisuuteen maaseuduilla	50
<i>Otteita valtauskirjadiaariosta vuodelta 1894 . . . . .</i>	<i>51</i>
<i>Rahapaja vuonna 1894 . . . . .</i>	<i>53</i>
<i>Kontrollilaitos vuonna 1894 . . . . .</i>	<i>54</i>

Maan metalliteollisuuden tuotteiden arvo vuonna 1894 nousi 22,647,272 *Smf.*, 22,030,834 *Smf.* *) vastaan vuonna 1893, ja osottaa siis että jonkinlainen, vaikka tosin vähäinen parannus valmistussuhteissa tähän kuuluvissa teollisuuden haaroissa on tapahtunut.

Kultaa Ivalonjoesta saatiin 6,471 gr., 4,120 gr. vastaan edellisenä vuotena. Sen arvo teki 20,607 *Smf.* Kullanmäärä on siis aivan vähäpätöinen, mutta työ kaivospiireissä, joita omistaa ja ajaa rahvaanmiehet Lapissa, tarjoaa kuitenkin tervehdulleen työansion noin viidellekymmenelle työmiehelle ja heidän perheilleen näissä pohjoisissa, köyhissä seuduissa. Jokaista työmiestä kohti nousi kullan arvo 400 *Smf.* ja päivätyötä kohti *Smf.* 6: 50 tahi melkein samaan määrään kuin edellisenä vuonna. Huuhtomista voitiin tavallisuuden mukaan harjoittaa ainoastaan neljännesosa vuotta, kunnes taas alkava pitkä talvi teki kaiken työn huuhtoränneissä mahdottomaksi seuraavan yhdeksän kuukauden aikana. Jos ilmasto olisi edullisempi, niin voitaisiin paljoa köyhempiäkin kullanpitoisia kerroksia huuhtoa kuin nyt.

Hopeaa ja tinaa saatiin niinkuin ennen Pitkärannan vaskikaivoksista, vaikka vähemmässä määrässä kuin 1893. Hopeata saatiin rikkihopean muodossa lisätuotteena vaskenkaivannassa; sen määrä on 877,54 kg puhtaana hopeana, ja sen arvo nousee lähes 115,000 *Smf.* Tinantuotanto teki 3,392 kg, 6,799 kg vastaan edellisenä vuotena.

Puhdistettua *vaskea* saatiin 323,34 tonnia Pitkärannassa, joka on ainoa toimessa oleva vaskilaitos maassamme, siis vähän enemmän kuin 1893, jolloin ainoastaan 279,4 tonnia kaivettiin ja sulatettiin.

Järvimalmia nostettiin 171 järvestä 68,244,7 tonnia, josta kuitenkin ainoastaan 49,168,2 tonnia kuletettiin ruukkeihin, loput jätettiin järvien rannoille joksi-kin seuraavaksi vuodeksi. Kustannukset järvimalminnostosta ja kuleuksesta nousivat 395,201 *Smf.*, joka summa, jaettuna koko nostettua malmimäärää kohti tekee 6 *Smf.* ja ruukkiin kuletettua määrää kohti 8 *Smf.* tonnilta, joka malmi keskimäärin sisältää noin 35 % rautaa.

Takkiraudan tuotanto nousi 21,174,1 tonniin, osottaen vähäpätöisen vähenyksen edelliseen vuoteen verraten, jolloin 21,356,4 tonnia sulatettiin. Tämä johtuu siitä että masuuni Oravin ruukissa on ollut toimettomana vuoden aikana ja että lisääntynyt puhallus muissa laitoksissa ei korvannut tätä. — Vuoden aikana lope-

*) Loppusumma on $\frac{1}{2}$ miljoonaa vähempi kuin 1893 vuoden tilastossa on ilmoitettu. riippuen siitä, että koko valmistusarvo Pitkärannassa viime vuonna otettiin lukuun, vaikka ruukissa myöskin valmistetaan suuret määrät lasitavaroita y. m., joiden tavarain arvo nyt jätettiin pois metallitilastosta.

tettiin pisin puhallusaika, joka tähän saakka masuunissa meidän maassa on kestänyt, kun Teijon masuunissa Marraskuun 8 päivänä puhallus päättyi. Uuni oli nimittäin tullut valmiiksi ja syöstetty 21 p. Elokuuta 1889 sekä siten pidetty lakkaamattomassa toiminnassa 5 vuotta 2 kuukautta ja 10 päivää tahi, poisluettua muutamain päivän sulkemista, 1,885 vuorokautta. Puhalluksen päätyttyä havaittiin piippu olevan niin palanut että uuni oli kokonaan uudestaan rakennettava. Tätä pitkällistä puhallusta Teijon ruukissa on johtanut yhtiön taitava isännöitsijä herra C. H. Bäckström.

Ikivanhaa harkkوتاontaa harjoitetaan vielä Kiimingin ja Koskensaaren ruukkeissa, joissa kuitenkin harkkouneja lienee jossain määrin laitettu uuden ajan mukaisiksi ja varustettu liikkuvilla pesillä. Tuotanto oli vähäpätöinen, nousten ainoastaan 47,3 tonniin takorautaa.

Takoraudan valmistus franche-comté ahjoissa, putlaus- ja martinlaitoksissa nousi 14,646,6 tonniin, josta 3,572 t. taottiin ahjoissa, 7,114,4 t. valssattiin putlauslaitoksissa ja 3,978,1 t. martinlaitoksissa. Edellisenä vuonna valmistettiin noin 17 % vähemmän, tai ainoastaan 12,431,1 t. Lisääntyminen on tapahtunut yksinomaan putlaus- ja martinlaitoksissa, mutta sen sijaan on vähennys tapahtunut ahjomellotuksessa, missä valmistus vuonna 1894 oli 18 % vähempi kuin 1893. Suurimmat lisät tuottivat molemmat martinuunit Äminneforsissa ja Daalin ruukissa, jotka pidettiin jotakuinkin säännöllisessä toimessa koko vuoden ja jotka yhteensä valmisivat 3,835,2 t. pehmeää rautaa ja terästä.

Mällbaaria ja sulainpötkyjä valmistettiin Itä-Suomessa liikamäärä, yli oman kulutuksen, 1,361,3 t., Keisarikuntaan vietäväksi. Koska limiitti tekee 2,184,2 t. sekä täydelleen on käytetty, löytyi siis melkoinen määrä mainittuja tavaroita varastossa edelliseltä vuodelta.

Mustatakeiden valmistus lisääntyi 3,227,4 tonniksi, jota vastoin se oli ainoastaan 2,747,9 tonnia edellisenä vuotena. Karttuminen riippuu suurimmaksi osaksi naulanvalmistuksen lisääntymisestä. Varsinkin on hevosenkenkänaulojen valmistus enentynyt sen jälkeen kun Vesikosken tehdas Loimijoella rakennettiin; hevosenkenkänauloja valmistettiin nimittäin vuoden aikana 174,9 tonnia, 15,8 tonnia vastaan edellisenä vuonna.

Enimmät *valimot* maassa ovat alaosastoja konepajoissa, ja on niiden tarkoituksena valmistaa raakoja tai puolivalmiita koneosia y. m. kaluja näille. Kuitenkin valmistetaan näissä valimoissa myöskin valinteoksia suoranaista myyntiä varten. Muutamat harvat valimot ovat itsenäisiä laitoksia, varustetut pienehkoilla apukonepajoilla tavarain puhdistamista ja sievistämistä varten sekä valmistavat siis etupäässä valinteoksia myytäväksi. Kauppavalinteoksien valmistus nousi vuoden aikana 1,096,4 tonniin 1,078,1 tonnia vastaan vuonna 1894; siis ainoastaan vähäinen lisäys tähän tavaralajiin katsoen, vaikka valimojen yltäyleinen valmistus melkoisesti lisääntyi, sillä tämä nousi 5,483,4 tonniin, jotavastoin se edellisenä vuonna teki 3,974,5 tonnia.

Jos saapi arvostella *konepajateollisuuden* voimaisuutta saatujen arvoilmoitusten mukaan olisi se hiukan alenemaan päin vuoteen 1893 verraten. Tuotteiden arvo teki nimittäin tasaisessa luvussa 8,95 milj. markkaa 9,24 milj. markkaa vastaan viimeksi mainittuna vuonna. Koko vähennys tulee Uudenmaan läänille, ja koskee etupäässä Helsingin laivatokkaa, jossa valmistusarvo aleni 850,000 markasta vuonna 1893

275,000 markkaan vuonna 1894. Tästä käy selville että konepajojen koko valmistusarvo ei ole sen suurempi kuin että siihen tuntuvasti vaikuttaa työn väheneminen tai lakkaaminen jossakin suuremmassa konepajassa. Maassa olikin ainoastaan kaksi konepajaa, joissa valmistusarvo oli $\frac{1}{2}$ miljoonaa markkaa suurempi, nimittäin W:m Crichton & Kumpp. Turussa ja Sillanrakennusyhdistiön Helsingissä. Varkauden konepajassa valmistettiin $\frac{1}{2}$ miljoonan arvosta, mutta kaikissa muissa 30 konepajassa vähemmän. Vuoden aikana valmistettiin 31 höyryvenettä ja 43 lokomobiilia sekä 18 vesi- ja 112 maa-höyrykonetta ynnä 48 työkonetta. Sitä paitsi valmistettiin kokonaista 5,135 maanviljelys- ja 2,084 meijerikalua sekä 37 sahalaitosta ja 54 myllylaitosta. Tähän ei kuitenkaan ole luettu kaikkia maanviljelys- ja muita kaluja, koska yksityistietoja muutamista konepajoista puuttuu; ei edes ole ilmoitettu valmistettujen niittokoneiden lukua. Muista suuremmista vuoden aikana tehdyistä konepajatoista mainittakoon lämpölaitoksia kirkkoihin y. m., kassakaappeja, 1,182 kymmenysvaakaa, joukko hiomakoneita paperitehtaihin, muutama kymmenkunta suurempia ja pienempiä turbiineja, suuri joukko dynamo- ja muita sähkökoneita y. m. — Yllämainittuihin tietoihin ei ole luettu valtionrautateiden toiminta, joissa valmistusarvo teki 1,788,302 *Smk.*, josta 1,225,382 *Smk.* tulee tärkeimmän konepajan osalle Helsingissä.

Se *käsityöteollisuus*, joka kuuluu metallilastoon, on arvoltaan lisääntynyt 400,000 *Smk.* edelliseen vuoteen verraten. Kulta- ja hopeatöiden valmistusarvo on noin 80,000 *Smk.* suurempi kuin edellisenä vuotena, osottaen että yleisön ostokyky on parantunut. Karstojen valmistus on viimeisten vuosien kuluessa melkoisesti lisääntynyt; niitä valmistettiin vuonna 1892 ainoastaan 6,500 *Smk.* arvosta, mutta 1894 44,750 *Smk.* arvosta. Tämä teollisuus on vanhaa juurta maassa ja polveutuu ammattilaitoksen ajoilta, mutta sen on ollut vaikea viettää kituvaa elämää taistelussa tehdasteollisuuden kanssa, varsinkin senjälkeen kuin käsikarstojen käyttäminen on vähentynyt. Kuitenkin tuntuu tämä teollisuus olevan elpymässä päin uudelleen. Samanlaatuinen teollisuus ammattiajalta on neulateollisuus, joka yhä edelleen vaikka vähäpätöisenä on säilyttänyt heikon jalansijan maassa, huolimatta kovasta kilpailusta ulkomaisen suurteollisuuden puolelta. Täällä tietysti ei valmisteta silmäneuloja, vaan nuppineuloja, hiusneuloja, sukkapuikkoja, koukkuja y. m. samankaltaisia tavaroita, ja joiden valmistus on pysynyt jotenkin muuttumattomana sekä paljoutensa että arvonsa puolesta viimeisen vuosikymmenen aikana. Työväestön luku on myöskin ollut noin 6—10 mieheen koko maassa. Mutta mahdolltomalta ei näytä että tämäkin vanha teollisuus joskus voisi elpyä ja kohota rappiotilastaan parempaan asemaan, jos vaan työkykyä kannattaa tarvittava pääoma. Neulatehtaiden valmistusarvo teki 10,650 *Smk.* vuonna 1894 7,770 *Smk.* vastaan vuonna 1893.

Uutisrakennuksista, joita vuoden aikana on tehty, mainittakoon: Hevosenkätehdas rakennettu Strömforsin ruukkiin; Porin konepajaan on rakennettu höyryllä käypä puusepänverstas; Crichton & Kumpp. konepajaan Turussa on laitettu uusi vaskenvalajatehdas sekä höyrypannu- ja konerakennus. Daalin ruukissa on masuuni rakennettu uudestaan, ja siihen on laitettu uusi panossuu, uusi puhalluskone ja hengenvaristusuuni. Paja, joka paloi Normarkun ruukissa, on uudestaan rakennettu harmaakivestä. Puserrusnavan valmistus Turun tehtaassa on melkoisesti lisääntynyt sen kautta että useita uusia koneita on hankittu. Sum-

pulan ruukin konepaja on korjattu. Haapakoskessa on massuuniin hankittu hengenvaristaja ja malminkuivausuuni. Lehtoniemeen on saatu puusepänverstas. Sorsakosken hienotaetehdas on laajennettu. Koskensaassa on nippupaja laajennettu; Veljekset Friisin konepajaan on laitettu puusepänverstas. Vihdoin on jotenkin laajaperäisiä uutislaitoksia aloitettu Inhan ruukissa valuraudan- tai teräksen valmistusta varten; sen lisäksi on samassa tarkoituksessa tehty suunnitelmia ja kustannusehdotuksia Pankakosken ruukkia varten. Työväen hyväksi ovat sitä paitsi eri ruukkeissa rakennettu työväenasuntoja ja koulu- ja käsityöhuoneita.

Lukuun ottamatta käsityölaitoksia ja kullanhuuhtamoja Ivalonjoen varrella, on maassa 67 metalliteollisuuslaitosta, joista 1 vaskilaitos, 36 rautaruukkia ja 30 konepajaa eli tehdasta. Useissa rautaruukkeissa on kuitenkin sen ohessa konepaja tai muita teollisuuslaitoksia, joita vähitellen on laajennettu, niin että varsinainen raudanvalmistus useassa ruukissa on vähäpätöinen muuhun toimintaan verraten. Samoin muutamat konepajoiksi nimitetyt laitokset eivät ole aiotut sellaista tointa varten, jota tavallisesti nimitetään n. s. konepajatyöksi, vaan sovitettuna yhtä tai toista erikoisteollisuutta varten. Useassa tehtaassa on sitä paitsi useampia erilajisia laitoksia, niinkuin esim. Fiskarissa sekä rautaruukki, konepaja ja hienotaetehdas. Kun näitä kohtia ottaa huomioon, löytyy maassa: 5 naulatehdasta, josta 1 lankanauulatehdas; 2 hienotaetehdasta, joissa veitsiä ja muita hienotaetöitä valmistetaan; 1 laitos, jossa valmistetaan työkaluja, niinkuin lapioita, kirveitä, taikkoja y. m.; 2 laitosta hevosenkenkien konevalmistusta varten, toinen kuitenkin vastaiseksi rakennettavana; sekä 2 muuta laitosta, joissa hevosenkenkänauloja koneella valmistetaan; sekä 1 tehdas sahojen valmistusta varten.

Varsinaisten konepajojen luku, niihin luettuna myöskin ruukkeissa olevat, nousee 31, joista 19 kaupungeissa ja 12 maaseuduilla. Ainoastaan 4 konepajaa maalla on itsenäistä, jota vastoin 8 on yhteydessä rautaruukkien kanssa; kaupungeissa sitä vastoin ei ole rautaruukkeja. Pari konepajaa on rakennettu ainoastaan muiden teollisuuslaitoksien korjaustöitä varten ja valmistavat vähän tai ei ensinkään mitään tavaraa myytäväksi; niiden joukossa mainittakoon erityisesti Finlayson & Kumpp. isollainen konepaja, joka yksinomaan työskentelee Tampereen puuvillatehtaan hyväksi. — Paitsi sitä omistaa valtiovarasto 7 konepajaa rautateiden korjaustöitä varten, jotka eivät ole luetut yllämainittujen konepajojen joukkoon, ja joissa työskennellään ainoastaan rautateiden hyväksi, paitsi että Hangon konepajalla on lupa valmistaa paikkakunnalla tarpeellisia tavaroita.

Rautatehtaissa on 17 masuunia, 29 putlausuunia ja 3 martin- eli teräsuunia sekä 33 franche-comté ahjoa ja 2 karkkouunia.

Työntekijöiden luku ruukkeissa ja konepajoissa, siihen luettuna myöskin ne viisikymmentä miestä, jotka ovat harjoittaneet kullankaivamista, nousi 4,528.

Useassa laitoksessa on koottu eri nimisiä kassoja työväen hyväksi. Näiden koko yhteinen rahasto teki 311,297 *Smk.*, kun luetaan pois ne kassat, jotka ovat ilmoitetut Finlaysonin remonttipajalle Tampereella, se kun ei oikeastaan kuulu metalliteollisuuteen vaan puuvillatehtaalle kokonaisuudessaan. Tämä summa on suhteellisesti vähäpätöinen, kun ottaa huomioon että viimeksi mainituissa kassoissa yksistään on yhteensä 1,454,128 *Smk.* Kuitenkin on myönnettävä että kassat melkoisesti ovat lisääntyneet sekä lukumäärään että rahamäärään nähden viimeisinä vuosina.

Käsityölaitoksia metalliteollisuuden alalla oli vuoden aikana 1,041, joista 522 kaupungeissa ja 519 maaseuduilla, ja oli niissä yhteensä 2,960 työntekijää.

Vuoden aikana on 34 järveä Kuopion ja Viipurin läänissä vallattu järvimalmia varten: 13 valtauskirjaa on annettu koskevat kullanpitoisia kerroksia Ivalonjoen varrella Lapissa sekä 7 valtauskirjaa koskevat rautavuorimalmia Sortavalan ja Salmin pitäjissä Viipurin läänissä.

Rahapajassa lyötiin 2,641,000 kappaletta 25 pennin ja 1 pennin rahaa, joiden yhteenlaskettu arvo on 222,250 *Smc*; jota vastoin edellisenä vuonna lyötiin 2,946,000 kappaletta 1 markan, 50 pennin ja 1 pennin rahaa, joiden yhteinen arvo oli 478,000 *Smc*.

Kontrollileimaaminen käsitti 19,579 gr kultaa ja 247,070 gr hopeaa, 16,060 gr kultaa ja 141,190 gr hopeaa vastaan edellisenä vuonna 1893. Lisäys on siis melkoinen ja todistaa, niinkuin jo huomautimme, että yleisön ostokyky on lisääntynyt parempien raha-aikojen johdosta. Kontrollikokeiden luku on myöskin lisääntynyt niin että se nyt on 1,548 ollen edellisenä vuonna ainoastaan 1,235.

Raudan ja rautatavaroiden vienti Keisarikuntaan on vuodesta 1890 nousut seuraaviin määriin:

Vuonna	Limiittimäärä						Yhteensä puutaa.
	puudissa	Takkirautaa, tullitonta.	Sulainpötkyjä, tullittomia.	Kanki-jalajirautaa à 15 kop. tullia kullassa puudalta.	Valintavaroi- ta ja rautav. à 30 kop. tullia kullassa puudalta.	Koneita ja työkaluja à 20 kop. tullia kullassa puudalta.	
1890	266,667	258,327	133,333	400,000	70,000	60,000	930,000
1891		267,000	133,000	356,416	34,084	17,623	808,123
1892		267,000	131,959	384,648	50,369	17,938	851,914
1893		267,000	132,997	390,348	63,132	20,826	874,303
1894		266,744	132,038	386,002	66,014	38,282	889,080

Limiittimäärän rajaa on siten kaikissa luokissa, paitsi mitä koneihin tulee, saavutettu, niin lähelle kuin rajoitetun viennin yhteydessä oleviin hankaluuksiin nähden ylipäänsä voidaan vaatia.

Helsingissä 1896.

C. P. Solitander.

Kullanhuuhtamot Ivalonjoen varrella Suomen Lapissa v. 1894.

	Tuotteiden arvo	Huuhtamojen lukumäärä	Huuhtamojen omistajien ja hoitajien lukumäärä	Työntekijöiden lukumäärä			Päivä- töiden luku- määrä	Huuhtottua maata m ³	Saattua kultaa grammaa	Kultaa päivätöiden kohden gr.
	<i>Smc.</i>			Miehiä	Naisia	Yhteensä				
Oulun läänissä.										
Ivalonjoen jokilaaksossa										
Inarin pitäjässä Suomen Lapissa	20,607	22	19	50	1	51	3,121	6,803	6,471	2,07
Yhteensä edellisiltä vuosilta 1870—1893 . . .	1,272,983	—	—	—	—	—	167,498	203,197	396,559	—
	1,293,590	—	—	—	—	—	170,619	200,000	403,030	—

Keskimääräinen huuhtomisaika: $\frac{1}{6}$ — $\frac{12}{9}$ 1894.

Pitkärannan Vaski- ja Tinalaitokset 1894.

Kaivokset:

Päivätöiden lukumäärä:

porraksessa	à 9 ¹ / ₂ tuntia	12,069
kaivoskujassa	” 9 ¹ / ₂ ”	2,879
syvennyksessä	” 9 ¹ / ₂ ”	2,004 ¹ / ₂
nostossa	” 8 ”	7,105 ³ / ₄
vedennostossa	” 9 ¹ / ₂ ”	900 ³ / ₄
pajassa	” 11 ¹ / ₂ ”	1,206
koneen hoidossa	” 12 ”	2,940
kaikellisissa töissä	” 11 ¹ / ₂ ”	5,727 ³ / ₄

Keskimääräinen ansio:

porausvuoroa kohden	<i>Smk</i> 3: 29
nostosta à 12 tuntia	” 3: 60
vedennostossa	” 2: 70
höyrykoneen hoidossa	” 2: 05
pajassa	” 2: 18
kaivossalvannassa	” 2: 45
kaikellisissa töissä	” 1: 87

Porattuja metriä:

porraksessa	18,763,51
syvennyksessä	4,727,90
kaivoskujassa	5,187,86

Käytettyjä räjähdysaineita:

dynamiittia	kgr. 3,227,4
sytytyslankaa, renkaita à 7,42 mtr.	2,696
nalleja	kpl. 29,567

Puiden menekki	m ³ 4,784
Saatu räjähdytettyä vuorta	dtm 337,758,6
Nostettu vuorta	” 338,871,5
Kilogrammalta dynamiittia saatu räjähdytettyä vuorta porraksessa	” 132

Kilogrammalta dynamiittia saatu ajamistulos:

Pituusmetriä	0,39
Syvyysmetriä	0,22

Kaikkiaan ajettu:

Syvyysmetriä	49,27
Pituusmetriä	492,89

Valikoiminen:

Maksettuja työpalkkoja	<i>Smc</i>	32,886: 75
Kulutus	”	7,537: 80
Valikoimisaineita	”	418: 75
Konekustannuksia	”	2,425: 37

Saatuja malmia.

Todellis. valikoitt. vaskimalm. dt 51,940	Vaskimalmijauhoa . . . . . dt	27,839
Hienoksi valikoittua malmia ” 13,934	II lajia vaskimalmia . . . . . ”	36,937
Muraa . . . . . ” 8,361	Tinahuuhtomalmia . . . . . ”	9,309
Hienoksi valikoitt. murumalm. ” 10,027	Rautamalmia . . . . . ”	96,943

Liuitus märkää keinoa käyttämällä:**Rouhiminen:**

rouhittua ja jauhennettua malmia	dt	120,858
tästä maksettuja työpalkkoja	<i>Smc</i>	7296: 30
konekustannuksia	”	7922: 50

Pasuttaminen:

pasutettua malmia ynnä suolaa	dt	156,915
käytettyä keittosuolaa	”	19,399
” rautaramua	”	3,882,7
” puita	m ³	9,947
työpalkkoja	<i>Smc</i>	72,002: 85
käytettyjä kemikallioita	”	11,785: 97

Saatu:

vaskilipiätä	m ³	9,637,9
lipiän vaskenpitoisuus	grammaa 33,1 litraa kohti	
” hopeanpitoisuus	” 0,0746 ” ”	
malmin vaskenpitoisuus ilman suolaa	” 2,24 ‰	

Kasartaminen ja puhdistaminen:

Saatu kasari- ja kärkevaskea	dt	4,112,75
Valmistettu puhdistettua vaskea	”	3,323,46
Maksettuja työpalkkoja	<i>Smc</i>	7506: 17
Puiden menekki	m ³	4,794

Hopean valmistus:

Rikkivaskea vastaava puhdasta hopeaa	kgr	877,54
---	-----	--------

Tinan valmistus:**Huuhtominen:**

maksettuja työpalkkoja	<i>Smc</i>	5826: 40
saatu malmijauhoa	dt	131,75

Sulatus:

maksettuja työpalkkoja	<i>Smc</i>	209: 92
saatu puhdistettua tinaa	kgr	3,932,39

Työväen sairaskassan

toimi vuoden kuluessa käy selville seuraavasta esityksestä:

Saldo säästöä edelliseltä vuodelta	<i>Smf.</i> 10,994: 08
Tuloja vuoden kuluessa	„ 29,903: 51
	Yhteensä <i>Smf.</i> 40,897: 59
 Menoja vuoden kuluessa	 <i>Smf.</i> 26,325: 66
Saldo säästöä vuoteen 1895	„ 14,571: 93
	Yhteensä <i>Smf.</i> 40,897: 59

tahi liikamäärä vuodelta 1894 *Smf.* 3,577: 85

Työntekijöiden lukumäärä on keskimäärin ollut vähän suurempi kuin edellisenä vuonna eli

yli 18 vuoden vanhoja	743 henkeä
15—18 vuosien välillä	68 „
alle 15 vuoden	ei yhtään.

Koko väestö ruukilla nousee noin 3,300 henkeen.

Ruukilla on työntekijöitä varten: pappi, lääkäri, sairaanhoitajatar, kättilö sekä sairastupa, synnytyslaitos ynnä kulkutautisairaala.

Koko arvo ruukin yhteisistä teoksista nousee *Smf.* 1,270,000 josta 460,000 *Smf.* tulee vasken osalle, 115,000 *Smf.* hopean osalle, ja 10,000 *Smf.* tinan osalle, eli yhteensä 585,000 *Smf.* metalliteollisuuden osalle.

Koko yhteenlaskettu **kulutus** kaikissa tšekäläisissä laitoksissa (lasitehtaassa ja punamaalitehtaassa) seuraavia päälajeja on ollut:

Puita . . . . . m ³ 103,583,9	Rautaramua . . . . . kgr 388,270
Puuhiiliä . . . . . „ 442,75	Takorautaa, uutta . . . . . „ 32,929,7
Kivihiliä . . . . . kgr 88,818	sa vanhaa . . . . . „ 10,330
Koksia . . . . . „ 330,537	Rautalevyjä . . . . . „ 3,850,4
Jodkaliumia . . . . . „ 332,5	Teräslevyjä . . . . . „ 276,4
Keittosuolaa . . . . . „ 1,939,898	Porausterästä . . . . . „ 934,75

Laitoksessa on:

10 Pasutusuunia	2 Tuhotinta
3 Kuilu-uunia	6 Höyrykonetta, 166 hvm.
2 Kaasugeneraattoria	5 Malminerottajaa
2 Spleissiuunia	7 Kiinteätä höyrykattilaa 145 m ² tulipinn.
1 Kupoliuuni	4 Lokomobiilia, joilla on yhteensä 40 hv.
2 Kuivausuunia	1 Vesiratas, 25 hv.
1 Rikkinatriumiuuni	1 Survinlaitos 9 leimasimella
1 Tinajauhon pasutusuuni	2 Selityskonetta

- 2 Plannenahjoa
- 2 Pyörivää suppiloahjoa
- 1 Kaksinkertainen survinahjo
- 1 Nostoratas
- 2 Liejuhautaa
- 4 Liejuränniä
- 1 Valaistusdynamo, 50 lampulla
- 2 Kuulamylyä
- 5 Vuorenporauskonetta
- 1 Kompressori
- 2 Kivenrouhinta
- 6 Rouhinvalssilaitosta
- 10 Maljalaitosta
- 2 Happitornia
- 18 Uttamisallasta
- 14 Lyijyllä vuorattua allasta
- 10 Saostamisallasta
- 3 Suodattamispaininta
- 1 Sementtivaskipainin
- 1 Shapingkone
- 2 Porauskonetta
- 3 Rautasorvinta
- 2 Kierreleikkauskonetta
- 2 Puusorvinta
- 1 Merkelilevy
- 1 Puunnostokone
- 1 Keinotekoinen käytävä, 2,14 km. pitkä.
- 5 Turvekonetta
- 3 Täydellistä nostolaitosta
- 1 Pivoti
- Raitioiteitä maan pinnalla 4,260 mtr.
S:n kaivoksissa 2,240 „

Järvi- ja Suomalminnosto vuonna 1894.

	Järvien luku, joista malmia on nostettu	Kustannukset malmin nostosta ja kuleuksesta	Ruukkeihin kulettua ja ostettua malmia	Järvien rannoille jätettyä malmia	Yhteensä järvi- ja suomalaisia
		<i>Myc.</i>	dt	dt	dt
Uudenmaan läänissä.					
Karkkilan ruukki	—	12,050	7,675	—	7,675
Mikkelin läänissä.					
Haapakosken ruukki	26	51,438	56,755	10,382	67,137
Oravin ”	2	20,000	14,010	—	14,010
	28	71,438	70,765	10,382	81,147
Kuopion läänissä.					
Jyrkän ruukki	19	29,800	31,416	14,084	45,500
Karttulan ”	26	60,207	74,165	—	74,165
Kuokkastenkosken ruukki	22	46,727	43,546	37,000	80,546
Möhkön ”	15	118,856	100,367	64,105	164,472
Salahmin ”	15	22,692	36,556	2,844	39,400
Juvankosken ”	29	98,291	89,408	23,076	112,484
Värtsilän ”	16	72,013	27,620	38,614	66,234
	142	448,586	403,078	179,723	582,801
Waasan läänissä.					
Kiimingin ruukki	1	1,522	7,964	—	7,964
Koskensaaren ”	—	1,020	2,200	660	2,860
	1	2,542	10,164	660	10,824
Yhteensä	171	534,616	491,682	190,765	682,447

Masuuneja vuonna 1894.

a. Valmistus ja kulutus.

	Kulutettu				Valmistettu			
	Koti- maista malmia	Ulko- maista malmia	Puuhiiliä	Puuta malmin kuivaam- miseen	Valu- takki- rautaa	Tako- takkirau- taa	Valin- teok- sia	Yhteensä takki- rautaa
	dt	dt	m ³	m ³	dt	dt	dt	dt
Uudenmaan läänissä.								
Karkkilan ruukki . . .	6,946	—	1,848	—	2,431	—	—	2,431
Skogbyn ” . . .	—	14,693	5,403	—	—	7,120	118	7,238
Trollshofdan ” . . .	—	38,258	14,637	—	—	19,423	—	19,423
	6,946	52,951	21,888	—	2,431	26,543	118	29,092
Turun ja Porin läänissä.								
Daalin ruukki . . .	—	6,199	2,228	—	71	3,103	94	3,268
Teijon ” . . .	—	42,395	15,910	—	—	20,250	1,261	21,511
	—	48,594	18,138	—	71	23,353	1,355	24,779
Mikkelin läänissä.								
Haapakosken ruukki	45,806	—	15,419	900	9,105	4,784	—	13,889
Kuopion läänissä.								
Jyrkän ruukki . . .	31,778	—	9,535	504	808	10,994	18	11,820
Karttulan ” . . .	61,750	—	21,368	792	21,500	—	—	21,500
Kuokkasten ruukki	41,572	—	12,600	1,834	15,936	—	4	15,940
Möhkön ruukki . . .	99,904	—	28,557	2,000	15,038	23,236	162	38,436
Salahmin ” . . .	27,635	—	7,349	156	1,900	8,014	—	9,914
Juvankosken ruukki	96,209	—	23,700	1,373	—	36,600	2	36,602
Wärtsilän ”	22,962	—	7,892	1,420	4,330	5,197	242	9,769
	381,810	—	111,001	8,079	59,512	84,041	428	143,981
Yhteensä	434,562	101,545	166,446	8,979	71,119	138,721	1,901	211,741

Masuuneja vuonna 1894.

b. Teknillisiä tietoja.

	Päivä jolloin työ uunissa alkoi	Puhalu- svuo- rokau- sien luku- määrä vuonna 1894	Tuotan- non arvo vuoro- kautta kohti	Hengen liki- määrä- nen lämpö	Hengen liki- määrä- nen paino	Hiilipanok- sien suuruus	Ajettujen panok- sien koko luku- määrä	Takkirauta pro- senti valmistusta	Hillem- meno takki- rauta dtia kohti
									dt
Uudenmaan läänissä.									
Karkkilan ruukki	13/3 1894	64	38,1	140	32	9,8	1,886	35	7
Skogbyn ”	2/1 1894	150	48,2	165	32	10	5,378	49,27	7
Trollshofdan ”	1/2 1893	277	70,1	100	35	12,3	11,894	50,77	7
		491					19,158		
Turun ja Porin läänissä.									
Daalin ruukki	20/11 1894	41	79,7	350	53	12	1,858	52,5	6
Teijon ”	29/8 1889	311	69,1	200	32	13,2	12,053	50,74	7
		352					13,911		
Mikkelin läänissä.									
Haapakosken ruukki	26/10 1891	276	50,2	kyl- mänä	56	14,6	10,571	30,3	11
Kuopion läänissä.									
Jyrkän ruukki	23/11 1893	324	36,4	kyl- mänä	30	6,6	14,302	37,2	8
Karttulan ”	19/8 1893	271	79,3	200	50	16,6	10,890	34,82	10
Kuokkastenkosk. ruukki	8/2 1894	215	74,0	200	47	3,3	9,450	38,33	8
Möhkön ruukki	17/2 1894	408	94,2	200	65	15,2	20,093	38,5	7
Salahmin ”	8/6 1894	168	59,1	350	65	13	5,653	35,87	7
Juvankosken ruukki	1893	365	100,2	300	80	16	14,796	38,04	6
Wärtsilän ”	9/7 1893	119	82,0	250	54	11,25	6,228	42	8
		1870					81,412		

Harkkouneja vuonna 1894.

	Puhallusvuorokausten lukumäärä	Panoksien likimääräi- nen suuruus		Kulutettu		Valmistettu harkko- rauta. dt	Muistutuksia
		Hiiliä	Mal- mia	Mal- mia	Puu- hiiliä		
		hl	kg	dt	m ³		
Waasan läänissä.							
Kiimingin ruukki . . .	—	—	—	5,365	—	—	Harkkorauta taottu 368 dt. kankirautaa.
Koskensaaren ruukki .	200	—	550	2,200	720	600	Harkkorauta taottu 105 dt. kankirautaa.
Yhteensä	200	—	550	7,565	720	600	

Raudan valmistus ajkotaonnassa vuonna 1894.

	Työpäivien luku- määrä	Kulutettu					Valmistettu					Polttoainemus %	Hillemmo takki- rauta dt kohhti
		Takkirautaa				Puu- hiiliä m ³	Sulain- pötkyjä dt	Kanki- rautaa dt	Hien. raut. dt	Kalkelaisista rautaa dt	Yhteensä valmisteta rautaa dt		
		Koti- maista dt	Ulko- maista dt	Ra- mua dt	Yh- teensä dt								
Uudenmaan läänissä.													
Pinjaisten ruukki .	281	850	4,360	360	5,570	4,050	—	4,708	—	—	4,708	15	8,4
Vaakerin „ .	262	—	2,812	—	2,812	1,790	—	2,296	—	—	2,296	18	8
Kellokosken „ .	272	3,429	—	69	3,498	2,978	—	3,042	—	—	3,042	16	9,8
Strömforsin „ .	245	—	1,487	159	1,646	1,520	—	1,042	—	423	1,465	11	10,3
Mustion „ .	270	—	2,513	332	2,845	2,325	—	2,110	47	65	2,222	22	10
	1,330	4,279	11,172	920	16,371	12,663	—	13,198	47	488	13,733	—	—
Turun ja Porin läänissä.													
Leineperän ruukki													
Fredriksbergin „	540	—	1,571	91	1,662	1,583	—	1,114	—	417	1,531	11	9,6
Kauttuan „	235	—	1,771	175	1,946	1,800	—	1,689	—	—	1,689	13	10,6
Kirjakkalan „													
sulatustaonnassa .	280	8,736	—	—	8,736	4,174	7,905	—	—	—	7,905	12	5,3
lyöttötaonnassa .	57	1,057	—	—	1,057	434	—	848	—	—	848	3	5,1
Franche Comté .	27	178	—	—	178	134	—	146	—	—	146	21	9,2
Normarkun ruukki .	30	—	186	42	228	238	—	183	—	20	203	—	9,8
Kuuston „ .	210	1,878	—	—	1,878	1,360	—	1,587	—	—	1,587	13	8,5
	1,379	11,849	3,528	308	15,685	9,723	7,905	5,567	—	437	13,909	—	—
Hämeen läänissä.													
Jokioisten ruukki .	192	1,304	1,000	431	2,735	2,722	—	2,413	—	—	2,413	11	11
Rautakosken „ .	144	—	802	294	1,096	2,000	—	803	—	—	803	—	—
Wierun „ .	240	—	1,435	213	1,648	1,080	—	1,325	—	—	1,325	19	8
	576	1,304	3,237	938	5,479	5,802	—	4,541	—	—	4,541	—	—
Kuopion läänissä.													
Jyrkän ruukki . . .	96	223	—	—	223	365	—	180	—	—	180	19	20
Waasan läänissä.													
Inhan ruukki	—	—	1,530	175	1,705	1,572	—	1,430	—	—	1,430	—	—
Koskensaaren „ .	185	300	750	93	1,143	1,190	—	1,055	—	—	1,055	—	—
Orismalan „ .	128	9	908	88	1,005	926	—	873	—	—	873	—	10,6
	313	309	3,188	356	3,853	3,688	—	3,358	—	—	3,358	—	—
Yhteensä	3,694	17,964	21,125	2,522	41,611	32,241	7,905	26,844	47	925	35,721	—	—

Raudan valmistus valssilaitoksissa 1894.

a. Putlaus.

	Työpölvien lukumäärä	Kulutettu					Valmistettu				Liikemäärä tai vajaus omassa kuituksessa.	Polttohuvennusprosentti.
		Täki- rautaa	Täkiru- tarana	Yhteensä täkkirautaa	Polttoaineita		Milliaaria	Sulain- pöykkyjä	Muuta put- lausrautaa	Yhteensä		
					Kivi- hiiliä	Puita						
		dt	dt	dt	dt	m ³	dt	dt	dt	dt	dt	
Uudenmaan läänissä.												
Fiskarin ruukki	289	25,805	271	26,076	1,777	13,740	—	21,972	50	22,022	-6,404	14,8
Karkkilan „	132	2,775	458	3,233	—	1,420	--	2,743	—	2,743	-4,075	15,2
	421	28,580	729	29,309	1,777	15,160	—	24,715	50	24,765		
Turun ja Porin läänissä.												
Matildan ruukki	233	7,542	1,067	8,609	—	6,932	—	6,378	847	7,225	-2,790	15,43 ¹⁾
Kuopion läänissä.												
Karttulan ruk.	56	4,672	63	4,735	—	4,524	4,135	—	—	4,135	—	11,48
Juvankosk. „	284	15,918	362	16,280	—	10,214	1,703	13,260	—	14,963	+213	8,03
Varkauden „	270	13,560	1,108	14,668	—	26,706 ²⁾	3,767	865	7,588	12,220	+4,095	19,86
Värtsilän „	—	39,555	—	39,555	—	28,194	35,037	—	—	35,037	+9,305	11,1
	610	73,705	1,533	75,238	—	69,638	44,642	14,125	7,588	66,355	+13,613	
Yhteensä	1,264	109,827	3,329	113,156	1,777	91,730	44,642	45,218	8,485	98,345		

1) Ramun polttohuvennus Matildan ruukissa 20,6 %.

2) Sahakarikkeita.

Raudanvalmistus valssilaitoksissa vuonna 1894.

b. Hitsaaminen ja valssaaminen.

	Työvuorokausia	K u l e t e t t u						V a l m i s t e t t u					Takaisin saatu rautaa	Polttohuvennus %	Polttoaineita 100 kg kohti valmistusta raut.	
		Sulainpötkyjä	Millibaaria	Muuta rautaa	Yhteensä rautaa	P o l t t o a i n e i t a			Tavallista rautaa	Hienoa rautaa	Levyjä	Vinkkelipanturi-, muotoraataa				Yhteensä
						Kivihiiliä	Puuhiiliä	Puita								
Uudenmaan läänissä.																
Fiskarin ruukki . . .	290	24,042	1,998	2,446	28,486	477	6,138	—	19,114	1,435	—	1,421	21,970	3,092	12,02	—
Karkkilan „ . . .	280	6,818	—	—	6,818	—	2,000	—	—	5,561	—	—	5,561	—	18,4	0,36 m ³
	570	30,860	1,998	2,446	35,304	477	8,138	—	19,114	6,996	—	1,421	27,531	3,092	—	—
Turun ja Porin läänissä																
Matildan ruukki . . .	215	8,990	—	1,025	10,015	4,805	—	—	5,745	1,909	—	—	7,654	148	23,5	62 kg
Kuopion läänissä.																
Juvankosken ruukki	258	14,190	—	560	14,750	—	3,930	2,836 ¹⁾	11,303	514	—	—	11,817	560	16,09	0,34 m ³
Warkauden „ . . .	241	938	7,167	—	8,105	—	—	8,902 ²⁾	3,525	438	908	350	5,221	588	29,6	1,7 m ³
Wärtsilän „ . . .	212	—	23,885	1,850	25,735	—	—	4,587	18,149	492	—	280	18,921	3,312	15	0,24 m ³
	711	15,128	31,052	2,410	48,590	—	3,930	16,325	32,977	1,444	908	630	35,959	4,460	—	—
Yhteensä	1,496	54,978	33,050	5,881	93,909	5,282	12,068	16,325	57,836	10,349	908	2,051	71,144	7,700	—	—

1) Siitä 2,728 m³ saharikkeita.

2) Saharikkeita.

Valurautalaitoksia vuonna 1894.

a. Sulatus Siemensin-martinuunissa.

Uudenmaan läänissä.	Työvuorokausia	Kulutettu							Valmistettu			Saatu takaisin	Polttohuven. %		
		Polttoaineita				Rautaa			Rautamalmia	Valanteita	Teräsvahinteoksia			Yhteensä	
		Kalkkiveä	Kivhiiliä	Puita	Turpeita	Takkirautaa ja takkirautaa	Takkirautaa ja takkirautaa	Muuta rautaa							Yhteensä
dt	dt	m ³	m ³	dt	dt	dt	dt	dt	dt	dt	dt	dt			
Äminneforsin ruukki	237	—	—	4,929	705	8,836	5,727	90 ¹⁾	14,653	867	13,610	13	13,623	178	4,5
Turun ja Porin läänissä.															
Daalin ruukki	211	—	—	8,396	382	16,680	13,320	313 ²⁾	30,313	1,290	24,816	1,946	26,762	722	9,4
Kuopion läänissä.															
Wärtsilän ruukki	12	45	—	34 ³⁾	408	320	420	19 ⁴⁾	759	—	538	—	538	86	17
Yhteensä	460	45	—	13,359	1,495	25,836	19,467	362	45,665	2,157	25,367	1,959	40,923	986	—

Polttoaineen menekki 100 kg valurautaa kohti Äminneforsin ruukissa 0,426 m³; Daalin ruukissa 0,312 m³ puita, 0,14 hl turpeita; Wärtsilässä 0,61 hl sahajauhoja, 7,6 hl turpeita.

¹⁾ FeMn 7,091 kg; FeSi 1,955 kg; — sitäpaitsi 827 dt malmia.

²⁾ „ 24,600 kg; „ 200 kg; Silicium manganirautaa 4,700 kg; — rautamalmia 1,290 dt.

³⁾ Sahakarikkeita.

⁴⁾ FeMn 325 kg; FeSi 780 kg; Hematiittitakkirautaa 820 kg.

b. Valuraudan valssaaminen.

Uudenmaan läänissä.	Kulutettu			Valmistettu			Saatu takaisin	Polttohuvenus %
	Polttoaineita		Valanteita	Tavallista rautaa	Levyjä	Yhteensä		
	Kivhiiliä	Puita						
	dt	m ³	dt	dt	dt	dt		
Äminneforsin ruukki	—	3,897 ¹⁾	14,870	7,874	6,036	13,910	238	6,4
Turun ja Porin läänissä.								
Daalin ruukki	8,340	6,976	27,290	24,442 ²⁾	—	24,442	1,485	5
Kuopion läänissä.								
Wärtsilän ruukki	—	604 ³⁾	1,915	1,057	372 ⁴⁾	1,429	322	9
Yhteensä	8,340	11,477	44,075	33,373	6,408	39,781	2,045	—

Polttoaineen menekki 100 kg. valmista rautaa kohden: Äminneforsissa 0,22 m³; Daalin ruukissa 34,5 kg hiiliä, 0,23 m³ puita; Wärtsilässä 0,42 m³ puita, 1,7 hl. turpeita.

¹⁾ Sitäpaitsi 512 m³ turpeita.

²⁾ Siitä 4,260 dt hienoa rautaa; 12,485 dt billetsä; 320 dt vinkkeli- ja pantturirautaa, 77 dt muotorautaa.

³⁾ Sitäpaitsi 235 m³ turpeita; 986 m³ sakakarikkeita.

⁴⁾ Siitä 245 dt hienoa rautaa; 112 dt lankkupihakiskoja.

Musta- ja Tehdastaonta vuonna 1894.

	Kulutettu				Valmistettu									
	Ainerantaa	Polttoaineita			Kihveleitä Lapioita ja	Kirveitä ja Piiluja	Taikkoja ja Kuokkia	Hevosien kenkiä	Hevosien- kengän nauloja	Takanau- loja.	Puserret- tuja nauloja	Leikenau- loja ja Lan- kanauloja	Muuta takeita	Yhteensä
		Koksia ja Kivih.	Puu- hiiliä	Puita										
Uudenmaan läänissä.														
Pinjaisten ruukki	3,110	6,048	215	—	6,000	6,000	3,000	—	—	—	—	—	5,000	2,000
Vaakerin ”	104	—	328	—	330	290	20	—	—	—	—	—	260	90
Kellokosken ”	299	205	430	—	800	1,680	60	—	—	—	—	—	—	254
Strömforsin ”	1,039	—	430	220	700	200	30	7,000	—	930	—	—	320	918
Mustion ”	38	—	34	—	—	—	—	—	—	225	—	—	45	27
	4,590	6,248	1,437	220	7,830	8,170	3,110	7,000	—	1,155	—	—	5,625	3,289
Turun ja Porin läänissä.														
Daalin ruukki	457	910	—	572	—	—	—	—	—	—	—	—	2,800	280
Leineperän ”	127	—	155	—	—	—	—	—	—	1,020	—	—	—	102
Kauttuan ”	200	—	600	—	15	120	35	—	—	600	—	—	600	137
Kirjakkalan ”	233	—	900	—	60	220	—	—	—	—	—	—	1,720	200
Loimijoien naulatehdas	10,349	2,015	—	—	—	—	—	—	—	—	85,316	14,516	—	9,983
Vesikosken ”	2,025	1,523	—	—	—	—	—	—	16,200	—	—	—	—	1,620
Turun leikenaulatehdas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33,280	—	3,328
	13,391	4,448	1,655	572	75	340	35	—	16,200	1,620	85,316	47,796	5,120	15,650

Hämeen läänissä.														
Suomen sahaterätehdas	260	—	—	404	—	—	—	—	—	—	—	—	2,000	200
Jokioisten ruukki	9,800	907	616	528	—	—	—	11,240	—	450	59,130	2,075	535	7,343
Rautakosken „	28	—	70	—	—	33	—	—	—	77	—	—	90	20
Vierun „	217	—	—	—	31	630	—	—	—	803	—	—	256	172
	10,305	907	686	932	31	663	—	11,240	—	1,330	59,130	2,075	2,881	7,735
Wiipurin läänissä.														
Peron naulatehdas	4,050	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39,380	—	3,938
Kuopion läänissä.														
Jyrkän ruukki	74	—	167	—	50	—	—	—	—	150	—	—	500	70
Möhkön „	50	—	52	—	—	—	—	—	—	450	—	—	—	45
Salahmin „	15	—	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	110	11
Juvankosken „	685	22	521	—	—	—	—	—	—	157	—	—	5,713	587
Wärtsilän „	85	—	—	77	—	—	—	—	—	—	—	—	600	60
	909	22	777	77	50	—	—	—	—	757	—	—	6,923	773
Waasan läänissä.														
Inhan ruukki	493	—	275	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,610	461
Koskensaaren „	450	—	1,370	—	800	270	920	400	1,290	600	—	—	—	428
	943	—	1,645	—	800	270	920	400	1,290	600	—	—	4,610	889
Yhteensä	34,888	11,625	6,369	1,801	8,786	9,443	4,065	18,640	17,490	5,462	144,446	89,251	25,159	32,274

Valimoita vuonna 1894.

	Kulutettu					Valmistettu				Innoitettuihin koksien määrään takk. dt kohti kg
	Koksia	Kotimaista takkurautaa	Ulkomaista takkurautaa	Ramu-takkurautaa	Yhteensä takkurautaa	Konevalin-teoksia	Kauppavalmisteoksia	Kaikkilaisia valmisteoksia	Yhteensä	
	dt	dt	dt	dt	dt	dt	dt	dt	dt	
Uudenmaan läänissä.										
Berggrénin konepaja	42	—	222	111	333	—	—	273	273	11
Porvoon ”	72	—	304	—	304	218	35	23	276	—
Sillanrakennus osakeyhtiön konepaja	1,000	430	2,260	—	2,690	—	—	2,500	2,500	—
Fiskarin ruukki	303	380	500	545	1,425	1,056	102	175	1,333	21
Helsingin Laivatokka	400	—	900	100	1,000	900	—	—	900	—
” Laivavarvi	205	50	535	87	672	541	—	91	632	—
Karkkilan ruukki	1,170	1,850	3,664	335	5,849	—	—	5,500	5,500	20
Lindelöfin konepaja	400	53	561	448	1,062	411	483	102	996	—
J. D. Stenberg & Poikain konepaja	320	110	2,386	90	2,586	2,158	—	—	2,158	—
John Stenbergin konepaja	215	—	463	218	681	605	—	83	688	—
Mustion ruukki	56	—	100	70	170	64	98	—	162	—
	4,183	2,873	11,895	2,004	16,772	5,953	718	8,747	15,418	
Turun ja Porin läänissä.										
Porin konepaja	1,056	—	3,137	200	3,337	665	2,437	—	3,102	31
Crichton & kumpp. konep.	497	43	1,257	195	1,495	928	56	396	1,380	33
Daalin ruukki	347	170	1,333	617	2,120	—	—	1,705	1,705	20
Leineperän ruukki	177	—	234	293	527	37	—	389	426	34
Matildan ”	412	10	1,510	238	1,758	1,660	30	—	1,690	23
Teijon ”	60	1,362	40	—	1,402	33	27	1,230	1,290	17
Turun Rautateoll. yhtiön konepaja	1,124	—	3,408	22	3,430	—	—	3,000	3,000	—
Turun konepaja	400	—	360	350	710	30	20	610	660	25
	4,163	1,585	11,279	1,915	14,779	3,353	2,570	7,330	13,253	
Hämeen läänissä.										
Forssan konepaja	260	—	800	300	1,100	1,000	—	—	1,000	—
Jokioisten ruukki	118	—	120	34	154	110	41	—	151	—
Tampereen konepaja	864	—	2,478	922	3,400	3,390	10	56	3,456	30
	1,242		3,398	1,256	4,654	4,500	51	56	4,607	

	Kulutettu					Valmistettu				Ilmoitettu koksin määrä takk. dt kotti
	Koksia	Kotinaista takkurautaa	Ulkonaista takkurautaa	Ramu-takkurautaa	Yhteensä takkurautaa	Konevalin-teoksia	Kauppavalmiteoksia	Kaikkalaisia valiteoksia	Yhteensä	
	dt	dt	dt	dt	dt	dt	dt	dt	dt	
Wiipurin läänissä.										
Gallénin konepaja	676	436	982	1,102	2,520	2,417	—	—	2,417	—
Gutzeit & Kumpp. konep.	103	—	290	120	410	—	—	400	400	25
Karhulan ”	305	106	1,242	1,232	2,580	1,890	—	—	1,890	11
Sumpulan ruukki	390	740	—	470	1,210	—	—	1,150	1,150	—
	1,474	1,282	2,514	2,924	6,720	4,307	—	1,550	5,857	—
Mikkelin läänissä.										
Haapakosken ruukki	1,403	6,550	—	—	6,550	772	5,251	—	6,023	11
Lehtoniemen konepaja	140	600	—	120	720	500	—	—	500	20
	1,543	7,150	—	120	7,270	1,272	5,251	—	6,523	—
Kuopion läänissä.										
Juvankosken ruukki	230	1,454	—	—	1,454	218	978	194	1,390	22
Varkauden ”	331	2,006	28	471	2,505	2,060	13	380	2,453	13
Värtsilän ”	245	1,532	—	358	1,890	1,182	285	301	1,768	17
	806	4,992	28	829	5,849	3,460	1,276	875	5,611	—
Waasan läänissä.										
Waasan konepaja	200	—	450	200	650	—	—	600	600	—
Oulun läänissä.										
Veljekset Friisin konep.	450	—	900	500	1,400	—	—	1,200	1,200	25
Oulun konepaja	260	—	1,431	262	1,693	650	1,098	17	1,765	—
	710	—	2,331	762	3,093	650	1,098	1,217	2,965	—
Yhteensä	14,321	17,882	31,895	10,010	59,787	23,495	10,964	20,375	54,834	—

Muist. Valtionrautateiden konepajoissa Helsingissä ja Hangossa on valimoita, jotka toimittavat mainittujen konepajojen korjaustöitä.

Kaikellaisten rauta-aineiden kulutus konepajoissa vuonna 1894.

	Takorautaa			Terästä	Levyjä	Vinkkeli- ja pant- turirautaa
	Kokimaista	Ulkomaista	Yhteensä			
	dt	dt	dt			
Uudenmaan läänissä.						
Berggrénin Helsingissä	70	22	92	1	31	17
Porvoon Porvoossa	42	54	96	3	182	18
Sillanrak. os. yhtiön Helsingissä	163	5,864	6,027	—	—	—
Fiskarin Pohjan pitäjässä	942	6	948	140	11	1
„ hienopaja	28	—	28	106	30	—
Kaasutehtaan Helsingissä	—	220	220	22	640	38
Helsingin Laivatokka	140	105	245	2	1,006	162
„ Laivavarvi	35	136	171	10	193	54
Karkkilan Pyhäjärven pitäjässä	3,572	—	3,572	120	150	—
Lindelöfin Helsingissä	236	—	236	6	17	—
J. D. Stenberg & Poikain Helsing.	206	255	461	3	871	89
John Stenbergin Helsing.	50	—	50	48	—	—
	5,484	6,662	12,146	461	3,131	379
Turun ja Porin läänissä.						
Björkbodan Kemiön pitäj.	41	398	439	4	811	—
Porin Porissa	167	247	414	5	410	80
Crichton & Kumpp. Turussa	437	515	952	34	2,947	644
Daalin ruukki Kemiön pitäj.	358	—	358	30	72	—
Matildan ruukki Perniön „	670	—	670	90	267	1
Teijon ruukki „ „	224	—	224	142	—	—
Turun rautateoll. yhtiön Turussa	—	3,218	3,218	117	638	84
Turun konepaja	86	94	180	2	261	30
	1,983	4,472	6,455	424	5,406	839
Hämeen läänissä.						
Finlayson & Kumpp. Tampereella	18	84	102	40	62	60
Forssan konepaja Tammelan pitäj.	30	100	130	6	12	—
Tampereen konepaja	4	300	304	1	293	65
	52	484	536	47	367	125

	Takorautaa			Terästä	Levyjä	Vinkkei- ja pant- turirautaa
	Kokonaista	Ulkomaista	Yhteensä			
	dt	dt	dt			
Wiipurin läänissä.						
Gallénin, Wiipurissa	438	—	438	380	1,158	135
P. Wahl & Kumpp., sähköosasto	68	—	68	41	100	—
Gutzeit & Kumpp., Kotkassa	30	—	30	2	—	—
Karhulan, Kymin pitäj.	160	72	232	34	14	—
Sumpulan, Raudun „	34	50	84	—	5	—
Lappeenrannan konepaja	25	—	25	—	2	5
	755	122	877	457	1,279	140
Mikkelin läänissä.						
Lehtoniemen, Joroisten pitäj.	160	15	175	50	700	150
Kuopion läänissä.						
Juvankosken, Nilsian pitäj.	56	—	56	5	—	—
Warkauden, Leppävirran pitäj.	610	128	738	—	1,707	357
Wärtsilän, Tohmajärven	142	—	142	5	67	200
	808	128	936	10	1,774	557
Waasan läänissä.						
Waasan konepaja	—	50	50	—	6	4
Oulun läänissä.						
Veljekset Friis'in, Kalajoen pitäj.	70	30	100	5	200	20
Oulun konepaja	—	68	68	22	175	9
	70	98	168	27	375	29
Yhteensä yksityis. konepajoja	9,312	12,031	21,343	1,476	13,038	2,223
Valtion rautateiden konepajat.						
Hangossa	71	—	71	2	11	5
Turussa	271	—	271	10	57	405
Wiipurissa	232	2	234	24	174	1,737
Kuopiossa	30	1	31	6	2	3
Nikolainkaupungissa	33	—	33	3	8	—
Oulussa	35	—	35	2	14	—
	672	3	675	47	266	2,150
Yhteensä koko maassa	9,984	12,034	22,018	1,523	13,304	4,373

Valmistus Konepajoissa vuonna 1894.

	Höyryvenettä		Näisiä höyryvoimelaitteita ovall. ylläehv.		Lokomobileja		Höyrykoneita				Työkoneita	Maanviljelyskaluja	Meijerikaluja	Sahalaiteksia	Myllyjä	Muita suurempia töitä	Valmistus- arvo						
	kp.	ehv.	kp.	kp.	ehv.	kp.	vesi-		maa-									kp.	kp.	kp.	kp.	kp.	kp.
							kp.	ehv.	kp.	ehv.													
Uudenmaan läänissä.																							
Berggrénin, Helsing.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Sisterneja, lämpöjoht., ilmanvaihtolait., kassakaappeja, kassaholviovia y. m.	80,200					
Porvoon, Porvoossa	2	26	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Transmissioneja, korj. höyrykoneihin, sahalaiteksia, polttimolihin, selluloosateht., meijeriteht. y. m.	83,000					
Sillanrak.os.yht., Helsing.	2	157	2	—	—	1	100	7	385	6	10	—	—	—	—	—	Höyrypannuja, höyrykoneita, höyryvenettä, lavetteja ja sora-tarpeita y. m.	890,000					
Fiskarin, Pohjan pitäj.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1,967	446	—	3	Transmissioneja, korj. 3 vesi-, 3 maahöyrykon., sahoja, valssi-laitoksia y. m.	350,000					
„ hienopaja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,000 kg hienotaketta.						
Kaasutehtaan, Helsing.	—	—	—	—	—	—	—	3	110	2	1	—	—	—	—	—	12 sisterneitä, 6 suodinta levyistä, akaelijoht., torvihoitoja kaasun ja vettä varten.	250,000					
Helsingin Laivatokka	1	200	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16 laivaa tokattu ja korjattu, 9 höyryven. otettu silppiin ja korjattu sekä 18 höyryven. korjausta.	275,000					
Helsingin Laivavarvi	—	—	—	—	—	2	16	—	—	—	5	—	—	—	—	—	Otettu silppiin 39 höyryven. 2 majakkalaiv., 4 torp.ven., 2 ruop-pauskon., 4 proomua, korj. 71 höyryl. 3 majakkal., 10 torp.v.	250,000					
Karkkilan, Pyhäjärven pitäj.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Niltokon., höyrypatoja, vedelaämmittäjiä, maidonkoettelijoita.	300,000					
Lindelöfin, Helsingissä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	285	153	—	—	1,188 kymmenysvaakaa.	105,000					
J.D.Stenberg & Poik.Helsing.	6	170	1	4	30	1	20	4	150	2	11	2	—	—	—	—	Teräsproomu höyrykon. varust. ilman pannua, kaksoispropelleri-vene pannulla varust. ilman konetta y. m.	300,000					
John Stenbergin, Helsing.	—	—	—	—	—	2	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Armaturit, Transmissioita ja korjauks., 1 kepp. 5 ehv. petroilmot.	100,000					
Turun ja Porin läänissä.																							
Björkbodan, Kemiön pitäj.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Rakennus- ja levytaketta.	205,400					
Porin, Porissa	—	—	—	—	—	—	—	6	34	—	6	—	200	—	3	—	1 rautaproomu, 4 höyrypumpput, 1 höyryvattori, 3 levysis-ternä, korjauksia.	260,000					
Crichton & Kumpp., Turussa	6	7,745	ihv	6	—	—	6,3,770	ihv	—	—	6	7	—	—	—	—	Köysälaitetta 1250 dt. metallivalinteoksia 861 dt. y. m.	1,600,000					
Daalin ruuk., Kemiön pitäj.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Koneosia, tahkoalasia, korj. ja lääkärakenn. omissa laitoks.	176,000					
Matildan „ Perniön „	—	—	—	1	6	—	—	15	194	1	3	—	1,250	205	1	15	Höyrykoneen asettaminen Strömsholman höyrykoneeseen, korj.	200,000					
Teijon „ Perniön „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	613	—	—	—	9868 kg taketta.	40,000					
Turun Rautateoll.yht.T:ssa.	—	—	—	2	14	—	—	25	75	—	2	3	325	350	3	4	—	445,000					
Turun konepaja	—	—	—	10	—	—	—	1	14	—	1	—	—	—	—	—	Monell. töitä paikkakunnan teoll. laitoksilla.	140,000					
Hämeen läänissä.																							
Finlayson & Kumpp., T reella	6	7,745	ihv	7	18	14	6,3,770	ihv	47	317	7	19	3	2,388	555	7	19	Korjauksia tehtaassa.	3,066,400				
Forssan, Tammelassa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	”	150,000				
Tampereen konepaja	—	—	—	—	—	—	—	3	156	3	6	16	—	—	—	—	—	260 kp. »Ungerin patent. hionapalminta» hionakoneita varten, 9 turb., 4 johtokiskon torvilla ja transmiss. varust., 2 suurem-paa käsipyörää, 499 lämpöpatteriaa.	60,000				
—	—	—	—	—	—	—	—	3	156	3	6	16	—	—	—	—	—	—	360,166				
—	—	—	—	—	—	—	—	3	156	3	6	16	—	—	—	—	—	—	570,166				

Wiipurin läänissä.																		
Gallénin, Wiipurissa . . .	1	160ihv	—	—	—	2	270ihv	7	475ihv	—	11	22	—	—	2	Korjanksia sahoissa, polttoimoissa, paperiteht. y. m.	400,000	
Paul Wahl & K:o Wiipurissa	—	—	—	—	—	—	—	29	221	5	—	—	—	—	—	55 dynamokon., 379 dt accumulattor., sähköarmaturi, apparattilaitoja, valaisuslaitoks. y. m.	275,000	
W. Gutzeit & K:o, Kotkassa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20,000	
Karhulan, Kymin pitäj.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	450	4	8	18 patent. lajittelukon. 1 denbitorvi, 3 sentrifugalpump., 1 hydroaul. painin, 3 kulvauskon. pappia vart., transmissiioneja. Kaikkalaisia maanviljelyskaluja.	350,000	
Sumpulán, Raudun pitäj.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45,000	
Lappeenrannan konepaja . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Rakeun. takelta, torvihoitoja, koneenkorjauksia.	8,600	
Mikkelin läänissä.																		
Lehtoniemen, Joroisten p:ä	3	96	2	15	204	1	12	3	157	2	1	—	—	100	—	Korjauksia y. m.	175,000	
Kuopion läänissä.																		
Sorsakosk, Leppävirran p:jä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Hienota:elta.	25,500	
Juvankosk., Nilsiän pitäj.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	446	380	2	4	150,000	
Warkauden, Leppävirr. p:jä	8	441	4	6	66	1	60	6	129	2	16	—	—	—	—	Työkoneita, maanvilj. kaluja, saha- ja myllylait., korjauksia.	500,000	
Wärtsilän, Tohmajärven p:jä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48	—	—	Turbiineja, korjauksia omiin laittokseen.	40,000
Waasan läänissä.																		
Waasan konepaja	1	8	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	2	8	11 vesiurbiinia y. m.	38,500
Oulun läänissä.																		
Veljekset Friis'in, Oulussa	1	12	—	—	—	5	40	—	—	1	—	—	—	—	—	Työkoneita, maanvilj. kaluja, meljerikal. saha-, myllylait. y. m.	140,000	
Oulun konepaja	—	—	—	—	—	1	30	3	120	2	4	—	—	—	2	—	170,000	
	1	12	—	—	—	6	70	3	120	3	4	—	—	—	2	—	310,000	
Yhteensä yksit. konepajoissa	31	1,110	18	43	314	18	310	112	1,745	32	87	48	5,135	2,084	37	54	8,957,366	
							+ 7,905 ihv		+ 4,040 ihv							+ 475 ihv		

Valtion rautateiden konepajat:

Helsingissä rautateiden kalujen korjauksia ja vaunujen uudestaan rakentamista	1,225,382
Hangossa lokomotiivien ja vaunujen sekä laivojen korjauksia	90,584
Turussa rautateiden kalujen korjauksia	120,420
Wiipurissa " " ; valmist. vekselejä, risteilyjä, vastakiskoja, vekselinasettajia, vetokankeja, välimatkkakankeja y. m.	166,751
Kuopiossa " " eri osastoja varten	53,141
Nikolainkaupungissa " "	61,368
Oulussa rautateiden " "	70,656
	1,788,302
Maan yksityisten ja valtion konepajojen yhteinen valmistusarvo	10,745,668

Katsaus vuorilaitoksien, ruukkien ja konepajojen valmistusarvoon vuonna 1894.

	<i>Smc.</i>	Yhteensä <i>Smc.</i>
Uudenmaan läänissä.		
Helsingin kaupungissa.		
Berggrénin konepaja	80,200	
Sillanrakennusosakeyhtiön konepaja	890,000	
Kasuutehtaan konepaja	250,000	
Helsingin Laivatokka	275,000	
Helsingin Laivavarvi	250,000	
Lindelöf'in konepaja	105,000	
J. D. Stenberg & Poikain konepaja	300,000	
John Stenbergin konetehdas	100,000	
Valtionrautateiden konepaja	1,225,382	3,475,582
Porvoon kaupungissa.		
Porvoon konepaja		83,000
Hangon kaupungissa.		
Valtionrautateiden konepaja		90,584
Raaseporin kihlakunnassa.		
Ingon pitäjässä: Waakerin ruukki	59,813	
Karjan " Mustion "	60,000	
Pohjan " Pinjaisten "	490,000	
" " Fiskarin "	893,000	
" " Äminneforsin "	350,000	
Tenholan " Skogbyn "	61,775	
" " Trollshofdan	178,750	2,093,338
Lohjan kihlakunnassa.		
Pyhäjärven pitäjässä: Karkkilan ruukki		397,454
Helsingin kihlakunnassa.		
Tuusulan pitäjässä: Kellokosken ruukki		90,000
Pernajan kihlakunnassa.		
Ruotsinpyhtään pitäjässä: Strömforsin ruukki		85,000
Yhteensä 21 laitoksessa Uudenmaan läänissä		6,314,958
Järvimalmia Karkkilan ruukkia varten		12,050
Yhteensä Uudenmaan läänissä		6,327,008

	<i>Smc.</i>	Yhteensä <i>Smc.</i>
Turun ja Porin läänissä.		
<i>Turun kaupungissa.</i>		
W:m Crichton & Kumpp. konepaja	1,600,000	
Turun Rautateollisuusosakeyhtiön konepaja	445,000	
Turun konepajan osakeyhtiö	140,000	
Turun naulatehdas	132,138	
Valtionrautateiden konepaja	120,420	2,437,558
<i>Porin kaupungissa.</i>		
Porin konepaja		260,000
<i>Halikon kihlakunnassa.</i>		
Kemiön pitäjässä: Björkbodan ruukki	205,400	
” ” Daalin ”	486,000	
Perniön ” Matildan ”	388,776	
” ” Kuuston ”	34,000	
” ” Teijon ”	250,000	
” ” Kirjakkalan ”	165,500	1,529,676
<i>Ulvilan kihlokunnassa.</i>		
Ulvilan pitäjässä: Leineperän ruukki	51,685	
Normarkun ” Normarkun ”	4,870	
Euran ” Kauttuan ”	45,000	101,555
<i>Loimijoen kihlakunnassa.</i>		
Loimijoen pitäjässä: Loimijoen naulatehdas	370,940	
” ” Wesikosken naulatehdas	116,840	487,780
Yhteensä 17 laitoksessa Turun läänissä		4,816,569
Hämeen läänissä.		
<i>Tampereen kaupungissa.</i>		
Finlayson & Kumpp. konepaja	150,000	
Suomen Sahanterätehtaan osakeyhtiö	40,000	
Tampereen palttina- ja rautateoll. yhtiön konepaja	360,166	550,166
<i>Tammelan kihlakunnassa.</i>		
Tammelan pitäjässä: Forssan remonttikonepaja	60,000	
Jokioisten kappelissa: Jokioisten kartanon osakeyht. rautatehd.	378,000	438,000
<i>Hauhon kihlakunnassa.</i>		
Lopen pitäjässä: Rautakosken ruukki		19,000
<i>Hollolan kihlakunnassa.</i>		
Padasjoen pitäjässä: Wierun ruukki		41,000
Yhteensä 7 laitoksessa Hämeen läänissä		1,048,166

	<i>Smc.</i>	Yhteensä <i>Smc.</i>
Wiipurin läänissä.		
<i>Wiipurin kaupungissa.</i>		
Gallénin konepaja	400,000	
Paul Wahl & Kumpp. konepajan sähköosasto	275,000	
Waltionrautateiden konepaja	166,751	841,751
<i>Lappeenrannan kaupungissa.</i>		
Lappeenrannan konepaja		8,600
<i>Kotkan kaupungissa.</i>		
W. Gutzeit & Kumpp. konepaja		20,000
<i>Kymin kihlakunnassa.</i>		
Kymin pitäjässä: Karhulan konepaja		350,000
<i>Rannan kihlakunnassa.</i>		
Wiipurin pitäjässä: Peron Naulatehdas		197,000
<i>Äyräpään kihlakunnassa.</i>		
Raudun pitäjässä: Sumpulan ruukki		45,000
<i>Salmin kihlakunnassa.</i>		
Impilahden pitäjässä: Pitkärannan vaskilaitos		585,000
Yhteensä 9 laitoksessa Wiipurin läänissä		2,047,351
Mikkelin läänissä.		
<i>Juvan kihlakunnassa.</i>		
Pieksämäen pitäjässä: Haapakosken ruukki		260,000
<i>Rantasalmen kihlakunnassa.</i>		
Joroisten pitäjässä: Lehtoniemen konepaja		175,000
Yhteensä 2 laitoksessa Mikkelin läänissä		435,000
Järvimalmia 2 ruukkia varten 28 järvestä		71,438
Yhteensä Mikkelin läänissä		506,438
Kuopion läänissä.		
<i>Kuopion kaupungissa.</i>		
Waltionrautateiden konepaja		53,141
<i>Pielisjärven kihlakunnassa.</i>		
Nurmeksen pitäjässä: Kuokkastenkosken ruukki		127,554
<i>Ilomantsin kihlakunnassa.</i>		
Tohmajärven pitäjässä: Wärtsilän ruukki	800,000	
Ilomantsin ” Mõhkõn ruukki	535,000	1,135,000

	<i>Fm.</i>	Yhteensä <i>Fm.</i>
Kuopion kihlakunnassa.		
Karttulan pitäjässä: Karttulan ruukki		328,000
Iisalmen kihlakunnassa.		
Iisalmen pitäjässä: Jyrkän ruukki	102,500	
" " Salahmin ruukki	73,588	
Nilsian " Juvankosken ruukki	450,000	626,088
Rautalammen kihlakunnassa.		
Leppävirran pitäjässä: Warkauden ruukki	705,689	
" " Sorsakosken hienotaetehdas	25,500	731,189
Yhteensä 10 laitoksessa Kuopion läänissä		3,000,972
Järvimalmia 7 ruukkia varten 142 järvestä		448,586
Yhteensä Kuopion läänissä		3,449,558
Waasan läänissä.		
Nikolainkaupungissa.		
Waasan konepaja	38,500	
Valtionrautateiden konepaja	61,368	99,868
Korsholman kihlakunnassa.		
Isonkyrön pitäjässä: Orismalan ruukki		21,000
Kuortaneen kihlakunnassa.		
Ähtävän pitäjässä: Inhan ruukki		61,500
Laukaan kihlakunnassa.		
Petäjäveden pitäjässä: Koskensaaren ruukki	80,000	
Saarijärven " Kiimingin "	9,204	89,204
Yhteensä 6 laitoksessa Waasan läänissä		271,572
Järvimalmia kahta ruukkia varten		2,542
Yhteensä Waasan läänissä		274,114
Oulun läänissä.		
Oulun kaupungissa.		
Oulun konepaja	170,000	
Valtionrautateiden konepaja	70,656	240,656
Saloisten kihlakunnassa.		
Kalajoen pitäjässä: Veljekset Friis'in konepaja		140,000
Lapinmaan kihlakunnassa.		
Inarin pitäjässä 22 huuhtamoaa		20,607
Yhteensä 4 laitoksessa ja 22 huuhtamossa Oulun läänissä		401,263
Yhteensä valmistusarvo 70 yksityisessä laitoksessa, 7 valtionlaitoksessa ja 22 huuhtamossa		18,870,467

**Summittainen katsaus polttoaineen ja takkiraudan
kulutukseen ruukkeissa ja konepajoissa
vuonna 1894.**

	Puita	Puu- hiiliä	Kivi- hiiliä	Koksia	T a k k i r a u t a a			
					Koti- maista	Ulkom.	Ramua	Yh- teensä
					m ³	m ³	dt	dt
Uudenmaan läänissä	79,118	45,903	17,306	8,507	46,061	29,361	3,653	79,075
Turun ja Porin läänissä . . .	83,139	34,290	28,427	7,434	23,837	27,069	3,637	54,543
Hämeen	4,220	8,247	110	2,163	1,304	6,636	2,194	10,134
Wiipurin	112,031	987	3,150	4,998	1,570	2,559	2,924	7,053
Mikkelin	3,968	160	38	1,543	7,150	—	120	7,270
Kuopion	130,612	118,316	1,765	1,409	69,262	28	2,360	71,650
Waasan	1,160	8,310	236	200	309	3,638	556	4,503
Oulun	1,729	140	367	755	850	2,332	762	3,944
Yhteensä	415,977	216,353	51,399	27,009	150,343	71,623	16,206	238,172

Työntekijöiden ja väestön lukumäärä vuorilaitok- sissa, ruukkeissa ja konepajoissa vuonna 1894.

	Yli 18 vuoden		15—18 vuo- sien välillä		Alle 15 vuoden	Yhteensä	Ruukin koko väestö tekee
	Suomal.	Uiko- maal.	Suomal.	Uiko- maal.	Suomal.		
Uudenmaan läänissä.							
Berggrén'in konepaja	22	1	2	—	—	25	25
Pinjaisten ruukki	61	22	5	2	4	94	470
Porvoon konepaja	31	1	—	—	—	32	32
Sillanrakenn. osakeyhtiön konepaja	266	8	24	—	—	298	298
Vaakerin ruukki	10	2	1	—	—	13	318
Fiskarin "	216	3	28	1	2	250	1,146
Kaasutehtaan konepaja	74	4	2	—	—	80	80
Helsingin Laivatokka	85	—	4	—	—	89	89
" Laiivarvi	80	—	—	—	—	80	84
Karkkilan ruukki	170	6	6	—	3	185	550
Lindelöfin konepaja	60	—	5	—	—	65	75
Kellokosken ruukki	20	—	—	—	—	20	74
Skogbyn "	32	—	2	—	4	38	167
I. D. Stenberg & Poikain konepaja	150	—	20	—	—	170	170
John Stenbergin	50	—	5	—	—	55	55
Strömforsin ruukki	23	5	13	1	—	42	430
Mustion "	15	—	—	—	—	15	200
Trollshofdan "	16	—	2	—	—	18	186
Äminneforsin "	50	7	4	1	—	62	202
	1,431	59	123	5	13	1,631	4,651
Turun ja Porin läänissä.							
Björkbodan ruukki	57	3	7	—	1	68	123
Porin konepaja	130	—	5	—	—	135	135
Crichton & Kumpp. konepaja	590	67	52	1	—	710	710
Daalin ruukki	217	3	22	—	8	250	1,050
Leineperän ruukki	7	4	—	—	—	11	300
Kauttuan "	9	1	—	—	—	10	200
Kirjakkalan "	18	6	2	2	—	28	251
Loimijoen naulatehdas	46	4	1	—	1	52	52
Matildan ruukki	105	—	9	—	1	115	335
Normarkun ruukki	6	—	—	—	—	6	125
Kuuston "	—	7	—	—	—	7	100
Teijon "	38	—	8	—	—	46	452
Vesikosken naulatehdas	23	1	—	1	—	25	25
Turun Rautateoll. yht. konepaja	107	3	5	—	—	115	115
Turun konepaja	68	—	2	—	—	70	75
Turun naulatehdas	21	4	1	—	—	26	26
	1,442	103	114	4	11	1,674	4,074
Hämeen läänissä.							
Finlayson & Kumpp. konepaja	67	1	—	—	—	68	2,126
Suomen sahanteräteht. konepaja	14	2	2	—	—	18	18
Forssan konepaja	42	—	3	—	—	45	45
Jokiisten ruukki	67	9	13	5	6	100	100
Rautakosken ruukki	6	2	—	—	—	8	42
Tampereen palttina- ja rautateoll. yht. konepaja	124	3	6	—	3	136	144
Vierun ruukki	11	3	2	—	—	16	55
	331	20	26	5	9	391	2,530

	Yli 18 vuoden		15—18 vuoden välillä		Alle 15 vuoden	Yhteensä	Ruukin koko väestö tekee
	Suomal.	Ulko-maal.	Suomal.	Ulko-maal.	Suomal.		
Wiipurin läänissä.							
Gallénin konepaja	158	2	7	—	—	167	181
Paul Wahl & Kumpp. konepaja	68	—	—	—	—	68	79
Gutzeit & kumpp. ”	9	1	—	—	—	10	892 ¹⁾
Karhulan konepaja	81	4	7	—	3	95	300
Peron naulatehdas	26	—	7	—	—	33	57
Pitkärannan ruukki	743	—	68	—	—	811	3,300
Sumpulan ”	24	—	1	—	—	25	25
Lappeenrannan konepaja	4	—	—	—	—	4	4
	1,113	7	90	—	3	1,213	4,838
Mikkelin läänissä.							
Haapakosken ruukki	109	—	—	—	—	109	400
Lehtoniemen konepaja	84	—	6	—	—	90	90
	193	—	6	—	—	199	490
Kuopion läänissä.							
Jyrkän ruukki	12	—	2	—	—	14	125
Karttulan ”	200	—	—	—	—	200	600
Kuokkastenkosken ruukki	49	—	—	—	—	49	183
Möhkön ”	70	—	2	—	—	72	400
Salahmin ”	18	—	2	—	—	20	300
Sorsakosken hienotaetehdas	16	—	3	—	2	21	400
Juvankosken ruukki	271	2	15	—	—	288	721
Warkauden ”	364	—	—	—	—	364	1,000
Wärtsilän ”	350	—	26	—	—	376	750
	1,350	2	50	—	2	1,404	4,479
Waasan läänissä.							
Inhan ruukki	64	—	3	—	—	67	170
Kiimingin ruukki	8	—	—	—	—	8	122
Koskensaaren ruukki	47	3	5	—	—	55	128
Orismalan ”	4	—	—	—	—	4	212 ²⁾
Waasan konepaja	26	—	2	—	—	28	28
	149	3	10	—	—	162	660
Oulun läänissä.							
Veljekset Friis'in konepaja	45	—	15	—	—	60	60
Oulun ”	58	—	10	—	—	68	68
Kullanhuhtamoissa Inarissa	51	—	—	—	—	51	51
	154	—	25	—	—	179	179
Valtionrautateiden konepajoissa.							
Helsingissä	378	—	9	—	—	387	387
Hangossa	35	—	1	—	—	36	36
Turussa	51	—	3	—	—	54	187
Wiipurissa	66	—	1	—	—	67	264
Kuopiossa	20	—	4	—	—	24	24
Nikolainkaupungissa	24	—	3	—	—	27	27
Oulussa	39	—	1	—	—	40	45
	613	—	22	—	—	635	970
Yhteensä	6,776	194	466	14	38	7,488	22,871

¹⁾ Siihenluettu sahan väestö ja 401 lasta.

²⁾ Suuri maanviljelys.

Ilmoitettuja tapaturmia ruukkeissa ja konepajoissa vuonna 1894.

Uudenmaan läänissä.	
Lindelöfin konepaja	Kaksi tapaturmaa.
Äminneforsin ruukki	Kaksi vähempää tapaturmaa.
Turun ja Porin läänissä.	
Björkbodan ruukki	6 vähempää tapaturmaa.
Crichton & Kumpp. konepaja	Vaskisepänerverstas palanut.
Kauttuan ruukki	Päärakennuksen konttorikytkkirakennus paloi 14 p. tammikuuta.
Loimijoen naulatehdas	Työmies loukannut molempia käsiään. Vahinko ohimenevää laatua.
Kuopion läänissä.	
Karttulan ruukki	Mies hukkunut kun jää oli heikkoa; mies kuollut putoamisen johdosta.
Möhkön "	11 pienempää haavavammaa.
Salahmin "	8 vuotias tyttö hukkunut.
Varkauden "	Työmies loukannut itsensä sahajauhonestoko- neessa, jonka johdosta hän kuoli.
Wärtsilän "	5 vähempää haavavammaa.
Waasan läänissä.	
Inhan ruukki	Ruukki (Kankirauta- ja teollisuuslaitos) paloi syyskuun 21 päivänä.
Oulun läänissä.	
Oulun konepaja	4 vähempää vammaa.
Valtionrautateiden konepajat.	
Helsingissä	15 tapaturmaa.
Viipurissa	Työmies taittanut toisen jalkansa; työmies me- nettänyt sormen.
Kuopiossa	2 työmiestä loukannut yhden sormen; työmies lou- kannut päätänsä; työmies musertanut oikean kätensä.

Tehtyjä uutisrakennuksia ruukkeissa ja konepajoissa vuonna 1894.

Uudenmaan läänissä.	
Karkkilan ruukki	Työväen asuntoja ja sauna sekä lisärakennuksia konepajaan.
Strömforsin "	Teollisuuspaja uudestaan rakennettu; rakennettu hevosen- kenkätehdas, joka on 1 parilla pieniä valsseja, 5 paini- mella, 3 heijarilla ja 1 saksilla varustettu.
Turun ja Porin läänissä.	
Porin konepaja	Höyryllä käypä puusepänerverstas ynnä kokoonpanoverstas pystyypuista, levykatolla varustettu.
Crichton & Kumpp. konep.	Uusi vaskisepänerverstas sekä höyrypannu- ja konerakennus; laivanrakennusalusta.
Daalin ruukki	Masuuni parannettu ja varustettu uudella puhalluskoneella ja hengenvaristusuunilla.
Kauttuan ruukki	Uusi konttorikytkirakennus.
Norrmarkun ruukki	Uusi paja harmaasta kivistä galv. levykatolla varustettu, ynnä pyöräpesä, jotka palon jälkeen 9/11,93 valmistuivat 11/94.
Turun konepaja	Työväenasunto 8 suojalla varustettu.
Turun naulatehdas	6 uutta konetta laadittu puserrusnaulojen valmistusta varten.
Hämeen läänissä.	
Finlayson & Kumpp. konep.	2 uutisrakennusta ja 1 lisärakennus.
Wiipurin läänissä.	
Gutzeit & Kumpp. konep.	Konepajaan kuuluu suuri höyrysaha, johon kaksoiskehys vuo- den aikana on hankittu, jotta saha nyt on 8 kehyksinen.
Sumpulan ruukki	Konepaja korjattu, levyleikkauskoneella varustettu; ja aidattu.
Mikkelin läänissä.	
Haapakosken ruukki	Hengenvaristusuuni kaasua varten; malminkuivausuuni; hen- genvaristusuuni-rakennus tiilestä, malminnostolaitos; n. s. paternoster laitos; kuivausuuni valimoa varten; työ- väenasunto ja sairastupa 2 vuoteella.
Lehtoniemen konepaja	Puusepänerverstas.
Kuopion läänissä.	
Jyrkän ruukki	Uusi hiiliuuni.
Karttulan "	Käsityökouluhuone; 500 metriä raitiotietä.
Kuokkastenkosken ruukki	Suurehko sauna; öljy- ja kalustomakasiini.
Möhkön "	Yksikehysinen saha; 2 lastauslotjaa.
Sorsakosken hienotaetehd.	Uusi paja tiilestä, asfalttikatolla varustettu.
Juvankosken ruukki	Kaksi uutta hiiliuunia ja pienempi työväenasunto.
Värtsilän "	1 kasarmirakennus, 16 huoneella ja ulkokuoneet; palokalusto- vaja, riihirakennus, jääkellari, uusi ajotie Juvanjoen poikki ruukin kohdalla.
Waasan läänissä.	
Koskensaaren ruukki	Nippupaja pidennetty ja lisätty kahdella ahjolla, 1 naulavasara ja 1 kihvelipainin.
Inhan "	Alotettu uusien laitoksien rakentamista tiilestä palaneiden sijaan.
Oulun läänissä.	
Veljekset Friisin konepaja	Puusepänerverstas; työväen asunto; sähkövalaistusta toi- meenpantu.

Työväen kassoja ruukkeissa ja konepajoissa vuonna 1894.

	Köyhäinkassa	Sairaskassa	Säästökassa	Koulukassa
	<i>Smc.</i>	<i>Smc.</i>	<i>Smc.</i>	<i>Smc.</i>
Uudenmaan läänissä.				
Pinjaisten ruukki	2,068	1,270	—	—
Vaakerin ”	2,187	—	—	1,155
Fiskarin ”	—	15,991	18,577	1,635
Kaasutehtaan konepaja	—	11,275	—	—
Helsingin Laivatokka	—	5,239	—	—
Karkkilan ruukki	—	1,011	—	2,240
Stenberg & Poikain konepaja	—	2,500	—	—
Strömforsin ruukki	—	2,300	—	—
	4,205	39,586	18,577	5,030
Turun ja Porin läänissä.				
Porin konepaja	—	600	—	—
Crichton & Kumpp. konepaja	—	6,565	—	—
Daalin ruukki	—	12,800	6,493	16,955
Leineperän ruukki	10,000	—	—	—
Matildan ”	1,845	—	—	—
Normarkun ”	20,000	—	—	—
	31,845	19,965	6,493	16,955
Hämeen läänissä.				
Finlayson & Kumpp. konepaja *)	—	120,475	1,333,653	—
Jokioisten ruukki	592	3,371	—	—
Tampereen konepaja	—	33,284	—	—
	592	157,130	1,333,653	—
Wiipurin läänissä.				
Gutzeit & Kumpp. konepaja	—	2,900	—	—
Pitkärannan ruukki	—	40,900	—	—
	—	43,800	—	—
Mikkelin läänissä.				
Haapakosken ruukki	—	2,100	—	—
Lehtoniemen konepaja	—	1,500	—	—
	—	3,600	—	—
Kuopion läänissä.				
Karttulan ruukki	2,000	—	—	—
Kuokkastenkosken ruukki	—	—	4,083	—
Möhkön ”	—	2,113	10,479	—
Warkauden ”	6,420	9,389	—	—
Wärtsilän ”	8,913	3,554	33,560	—
	17,333	15,056	48,122	—
Oulun läänissä.				
Veljekset Friisin konepaja	—	450	—	—
Oulun konepaja	—	1,803	768	—
	—	2,253	768	—
Valtionrautateiden konepajat.				
Wiipurissa	—	462	—	—
Yhteensä	53,975	281,852	1,407,613	21,985

*) Puuvillatehtaan.

Erityistietoja uunien, ahjojen, valssilaitoksien
konepajoissa

	Uudenman läänissä															
	Bergström konepaja	Prinjalsten konepaja	Porvoon konepaja	Sillanrak. os.yht. konep. Vaakerin ruukki	Kaasutehtaan konepaja Eiskarin ruukki	Heisingin Laitavara	Heisingin Laitavara	Karkkilan ruukki	Oskaryht. Iimarisen konep. Kellokosken ruukki	Skogbyn ruukki	J. D. Stenberg & Kumppp. konepaja	John Stenbergin konep. konepaja	Strömforsin ruukki	Mustion ruukki	Troilshofdan ruukki	Aminneforsin ruukki
1 Masuuneja								1		1						1
2 Pasutusuuneja								1		1						1
3 Hengonvaristusuun. mas- uuneja varten									1							1
4 Harkkouuneja																
5 Hiiliuuneja									4							11
6 Puunkuivausuuneja					1			4	1							1
7 Kaasunsynnyttäjiä																1
8 Martinuuneja																
9 Putlausuuneja					4			1								
10 Hitsiuuneja		3			2			1								1
11 Levynlieskauuneja rauta- teht.																1
12 Lieskauuneja konep. varten		7	1	2			1			1						
13 Fr. Comté (saksal.) ahjoja		2	2	1					3			2	2			
14 Kupoliuuneja	1	1	2	2	2	3	1	3	1	2	1	1	1			
15 Kuuvausuuneja	1	1	1	3	1	3	2	2	2	2	2	2	2			
16 Deegelinvalatusuuneja	2	1	1	4	1	2	3	2	2	2	2	2	2			
17 Paja-ahjoja	3	5	4	32	4	29	5	24	7	4	8	6	1	10		1
18 Hehku-uuneja nauvoja y. m. varten												4	10			
19 Höyryvasaroita			4		5	2	1			1						
20 Vesivasaroita, tako		2		1								2	2			
21 Vesivasaroita, sulatus							1			1		1	1			
22 Nippuvasaroita		3		1						2	2	2	2			
23 Naulavasaroita									1			2	2			
24 Vieteri- ja ilmavasaroita		5	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1			
25 Puhalluskoneita	1	1	2	2	2	2	1	2	4	2	1	1	1	1	1	
26 Tuhottimia	1	5	1		6	4	2	2	1	1	1	1	1			2
27 Höyrykoneita niiden e. hv.	6	20	220		12	16	140	24		80	57	n. 35			12	
28 Kiinteitä höyrypannuja e. hv. varten	1	1	3		6	3	3			2	2	1	1		1	
29 Lokomobileja	8	30	100		100	140	56			80	60	n. 45			15	
30 Vesirattaita niiden e. hv.	13			4	2		7	6	2		14	11	3			
31 Turbiineja niiden e. hv.	155			39	160		130	60	26		450	100	40		4	
32 Järeä-(luupi) valssilaitoks. tuoliparia	4			3	7			2	4		2	4				
33 Kankirautavalssilaitoksia. tuoliparia	142			66	200		65	15			24	50			150	
34 Hienovalssilaitoksia tuoliparia																1
35 Levyvalssilaitoksia tuoliparia																2
36 Levynleikkauskoneita																1
37 Lökkisevän y. m. koneita	1	1		1												2
38 Hevosenkoneita			15									4				
39 Svikkikoneita																
40 Naulakoneita																
41 Hevosenkoneinaulakon.																
42 Niittausnaulakoneita			2				1									

ja koneiden y. m. lukumäärästä ruukkeissa ja
vuonna 1894.

	Turun ja Porin läänissä										Hämeen läänissä																
	Björkboan ruukki	Orskan & Kump- p. konepaja	Porin konepaja	Daalin ruukki	Leinperän ruukki	Mallilan ruukki	Loimijoen naulatehdas	Kivijätkän ruukki	Kautaan ruukki	Normarkun ruukki	Kuunston ruukki	Teijon ruukki	Westöskan hevosenkone- naula-tehdas	Turun konepaja	Turun Naulatehdas	Turun Rautateoll. yhtiön konepaja	Nokian konepaja	Jokioisten ruukki	Forsan konepaja	Suom. Sahanteht. osakeyhtiö	Finlayson & Kump- p. konepaja	Tampereen konepaja	Rautakosken ruukki	Onkijoen konepaja	Vierun ruukki		
1				1	1							1															1
2				1	1							1															2
3				1	1							1															3
4																											4
5				13								19															5
6											4																6
7				2																							7
8				1																							8
9				4																							9
10				1																							10
11				1											1												11
12				2																							12
13				2																							13
14				3																							14
15				1																							15
16				2																							16
17				3																							17
18				46																							18
19				22																							19
20				4																							20
21				2																							21
22				1																							22
23				1																							23
24				1																							24
25				5																							25
26				3																							26
27				4																							27
28				186																							28
29				132																							29
30				1																							30
31				20																							31
32				1																							32
33				1																							33
34				2																							34
35				3																							35
36				4																							36
37				1																							37
38				6																							38
39				1																							39
40				1																							40
41				2																							41
42				1																							42

Erityistietoja uunien, ahjojen, valssilaitoksien konepajoissa

	Uudenmaan läänissä																		
	Berggrénin konepaja	Pöytäisten runkki	Sillanraken. os. yht. k. p.	Vaakerin runkki	Fiskarin runkki	Kaasutehtaan konepaja	Helsingin Laivastokka	Helsingin Laivastokka	Lindelöfin konepaja	Karikkalan runkki	Kellokosken runkki	Skogbyn runkki	J. D. Stenberg & Poikarin konepaja	Mustion runkki	Särnforsin runkki	John Stenbergin k. p.	Trollshödan runkki	Aminneforsin runkki	
43 Langanvetokoneita																			
44 Vesimyllyjä		2		1	1			1			2			1	1		1		
45 Höyrymyllyjä																			
46 Dynamokoneita				2	1			2					1	1					
lamppuja varten			400		153		145	1					150	1					
47 Kollermyllyjä	1							1					1	1					
48 Valimokaavakoneita			5		2			6											
49 Sorvauskoneita																			
metalleja varten	3	1	5	19	6	9	14	7	7	11	1		20	14	1	1			
50 Smergelikoneita	1	6	1	7	4	2	7	2	10	11	1		2	3	1	1			1
51 Hiomakoneita	1	7	1	6	82		1	2	2				2	1	1	1			2
52 Raudanhöyläyskoneita	1	1	1	3	2	1	5	3	1	2			2	1	1				
53 Porauskoneita	2	2	4	30	10	4	18	8	6	2			10	5	1	1			
54 Silinteriporauskoneita													4	2					
55 Pystyhöyliä			2	6	1	1	2	1	2				1	2					
56 Sentrauskoneita				1					1				1	1					
57 Puhdistuskoneita	1			1		1							1	1					
58 Jyrsikoneita	1	2	5		1	1	1	1	2				2	4					
59 Kierrekoneita	1	2	4		3	1	3	3	3	1			3	1					
60 Lävistys- ja Leikkaukoneita	2	2	2	7	3	1	3	2	1	4			3	1					5
61 Puserrinkoneita		9			5								1						
62 Levyntaivutus-koneita	1			2	1	2	3	1	1				1						
63 Levynojennuskoneita				1															
64 Naulanniittauskoneita				1															
65 Hydraulisia koneita			2				1						1						
66 Sirkkelisahoja rautaa varten		1	2				1	1	1				1						
67 Sirkkelisahoja puuta varten	3		3	3	4		2	1	2	2			1		7	4			2
68 Puusakseja					1														
69 Kehyssahoja	1		1	1			1	1	1				1		2	2			
70 Vannesahoja	1		3				1	1	1				1	1	1	1			
71 Höyläyskoneita puuta vart.		1	5		1		3	1	1				1	1	1	1			
72 Sorvauskoneita puuta vart.	1	2	2		4	1	2	1	2	1			2	1	1	1			
73 Ponttaus- ja muita puutyö-koneita							1												
74 Nosto- ja juoksuranoja ynnä nostolaitoksia	1	1	12		1		6	3	2				5	1					1
75 Mastoranoja		1	1				1	1					1						
76 Laivaslippejä ja alustoja			1				3	3					1						
77 Laivaslippejä, rulla		1	2				1	1					1						
78 Turvekoneita																			
79 Raitiotieitä, metriä			2,100		5,500		148	15					400						222
80 Kuivatokka, laskuportilla varust.																			

Sitäpäitsi löytyy: Sillanrakennusyhdistyksen konepajassa 4 konetta rataskiskoja varten; — Tampereen konepajassa 2 pumppua, 1 metallilastuseparaattori; — Finlayson & Kumpp. konepajassa 8 kappaletta 2,000 ehv. höyrypannua ja 5 turbiinia, joiden ehv. on 1,780 ja on

ja koneiden y. m. lukumäärästä ruukkeissa ja vuonna 1894.

	Turun ja Porin läänissä										Hämeen läänissä														
	Björkboan runkki	Porin konepaja	Orikton & Kumpp. k. p.	Daahin runkki	Lempersin runkki	Kautuan runkki	Kirjakalan runkki	Leimijoen naulatehdas	Normarkun runkki	Kuusikon runkki	Teijon runkki	Vesikosken av. kank. naulatehdas	Turun konepaja	Turun naulatehdas	Finlayson & Kumpp. k. p.	Suomen sahanterästeht. os. yht.	Forssan konepaja	Jokioisten runkki	Nokian konepaja	Ohkimäen konepaja	Rautakosken runkki	Tampereen konepaja	Wierun runkki		
43																									43
44	1																								44
45																									45
46		2	1																						46
47																									47
48																									48
49																									49
50	5	15	34	9																					50
51	2	3	4	2																					51
52	1	7	7	5																					52
53	1	5	4	7																					53
54	1	13	29	9																					54
55	1	4	2	1																					55
56																									56
57																									57
58																									58
59																									59
60																									60
61	10	2	9	5																					61
62																									62
63																									63
64																									64
65																									65
66																									66
67	1	2	5	1																					67
68																									68
69																									69
70																									70
71																									71
72																									72
73																									73
74																									74
75																									75
76																									76
77																									77
78																									78
79																									79
80																									80

Kaasutehtaan konepajassa 1 torvenojennuskone; — Aminneforsissa 1 sentrifugaalipumppu; — suorittaa korjauksia puuvillatehtaassa, jota käyttää 16 höyrykonetta, joiden ehv. on 1,789 ja varustettu 12 dynamolla 1,705 lampuja varten.

Erityistietoja uunien, ahjojen, valssilaitteiden konepajoissa

	Wiipurin läänissä						Mikkelin läänissä				
	Gallénin konepaja	Gutzeit & Kumpp. k. p.	Pikärantaan ruukki	Karhulan ruukki	Peron Naulatehdas	Paul Wahl & Kumpp. konepaja	Sumpulan ruukki	Lappeenrannan konepaja	Haapakosken ruukki	Lehtoniemen ruukki	Oravin ruukki
43 Langanvetokoneita	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—
44 Vesimyllyjä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
45 Höyrymyllyjä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
46 Dynamokoneita	1	2	1	1	—	5	—	—	—	—	—
lamppuja varten	10+4	—	—	160	200	1,900	—	—	—	—	—
47 Kollerimyllyjä	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
48 Valimokaavakoneita	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
49 Sorvauskoneita metalleja varten	15	3	3	12	2	11	1	2	3	11	1
50 Smergelikoneita	1	3	1	4	1	2	1	1	—	—	—
51 Hiomakoneita	2	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—
52 Raudanhöyläyskoneita	4	1	1	4	2	3	1	1	—	—	—
53 Porauuskoneita	12	1	2	5	1	5	3	1	—	—	—
54 Silinteriporauuskoneita	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
55 Pystyhöylä	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
56 Sentrauskoneita	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
57 Puhdistuskoneita	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—
58 Jyrsikoneita	1	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—
59 Kierrekoneita	3	1	2	3	—	—	—	—	—	—	—
60 Lävistys- ja Leikkauskoneita	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
61 Puserrinkoneita	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
62 Levyntäivutuskoneita	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
63 Levynojennuskoneita	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
64 Naulanniittauskoneita	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
65 Hydraulisia koneita	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
66 Sirkkelisahoja rautaa varten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
67 Sirkkelisahoja puuta varten	2	—	—	1	5	1	1	1	2	1	2
68 Puusakseja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
69 Kehyssahoja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
70 Vannesahoja	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
71 Höyläyskoneita puuta varten	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
72 Sorvauskoneita	1	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—
73 Ponttaus- ja muita puuntyökoneita	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
74 Nosto- ja juoksuranoja ynnä nostolaitoksia	3	—	—	1	—	2	—	—	—	5	1
75 Mastoranoja	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
76 Laivaslippia ja alustoja	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
77 Laivaslippia, rulla	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
78 Turvekoneita	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—
79 Raitioiteita, metriä	—	5,000	6,500	—	—	—	—	—	—	520	—
80 Kuivatokkia, laskuportilla varust.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Sitäpaitsi löytyy: Karhulassa, hiekansekoituskone; — Perossa, 3 sälekoneita; — Paul vin; — Haapakoskessa 2 torvenkoetuskonetta; — Oravissa 1 vesihissi; — Wärtsilässä 1 uuni tulentaaja; — Gutzeit & Kumpp. konepaja toimittaa korjauksia 8 kehyskoneeseen sahaan, jossa on 3

ja koneiden y. m. lukumäärästä ruukkeissa ja vuonna 1894.

	Kuopion läänissä						Waasan läänissä		Oulun läänissä	Valtionrautateiden konepajat				Yhteensä						
	Kartolan ruukki	Jyrkän ruukki	Kuokastenen ruukki	Mökin ruukki	Salahmin ruukki	Sorsakosken hionotaukotehdas	Juvankosken ruukki	Warkauden ruukki	Wärtsilän ruukki	Veljekset Frits'in k. p.	Oulun konepaja	Helmingissä	Hangossa			Turussa	Wiipurissa	Kuopiossa	Nikolainkaupungissa	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	43	
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37	44	
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	45	
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37	46	
5,601	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5,601	16	47
6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	48	
7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	422	49	
8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	148	50	
9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	191	51	
10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	107	52	
11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	349	53	
12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	54	
13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	66	55	
14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	56	
15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	57	
16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59	58	
17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	79	59	
18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	101	60	
19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28	61	
20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	62	
21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	63	
22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	64	
23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	65	
24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	66	
25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	125	67	
26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	68	
27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	69	
28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	70	
29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	71	
30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70	72	
31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	73	
32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	74	74	
33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	117	75	
34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	76	
35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	77	
36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	77	
37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	78	
38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40,634	79	
39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	80	

Wahl & Kumpp. konepajassa, 3 lyijynsulatusuunia; — Lappeenrannan konepajassa 1 verkasurkestaavia tiiliä ja 1 punatiiliä varten, 1 kivenmurtaja, 1 rouhin, 1 sekoitusrumpu, 1 luupimur-sirkkelisaha ja 4 höyrykonetta 600 ehv.; — Mitä Pikärantaan tulee katso sivu 4.

Katsaus tuotteiden paljouteen ja lajiin sekä työväestöön käsityölaitoksissa ja tehtaissa metalliteollisuuden alalla vuonna 1894.

	Tuotteiden paljous ja laji	Työväestö							
		Alle 15 vuoden		15-18 vuosien välillä		Yli 18 vuoden		Yhteensä.	
		miehiä	naisia	miehiä	naisia	miehiä	naisia	miehiä	naisia
Järeä- ja hienotakeita.									
Uudenmaan läänissä .	Kaikellaisia takotöitä.	1	—	14	—	259	2	274	2
Turun ja Porin läänissä .	” ”	2	—	8	—	160	1	170	1
Hämeen läänissä	” ”	1	—	5	—	129	—	135	—
Viipurin ”	” ”	—	—	12	—	307	—	319	—
Mikkelin ”	” ”	1	—	6	—	48	—	55	—
Kuopion ”	” ”	—	1	9	—	110	—	119	1
Vaasan ”	” ”	4	—	12	—	116	1	132	1
Oulun ”	” ”	—	—	8	—	42	—	50	—
		9	1	74	—	1171	4	1254	5
Hiomoja.									
Uudenmaan läänissä .	Kaikellammattiin kuuluvia töitä.	—	—	—	—	3	—	3	—
Vaskipajoja.									
Uudenmaan läänissä .	Kaikellaisia vaskisepän töitä.	—	—	8	—	29	—	37	—
Turun ja Porin läänissä .	” ” ”	—	—	7	—	45	—	52	—
Hämeen läänissä	” ” ”	—	—	9	—	40	—	49	—
Viipurin ”	” ” ”	—	—	1	—	1	—	2	—
Mikkelin ”	” ” ”	—	—	3	—	16	—	19	—
Kuopion ”	” ” ”	1	—	3	—	17	—	21	—
Vaasan ”	” ” ”	2	—	2	—	23	—	27	—
Oulun ”	” ” ”	1	—	—	—	8	—	9	—
		4	—	33	—	179	—	216	—
Haulitehdas.									
Hämeen läänissä	41,900 kg haulia.	—	—	—	—	2	10	2	10
Kirjasinvalimo.									
Uudenmaan läänissä .	1,805 kg uusia kirjasimia.	—	—	—	—	2	—	2	—
Kulta- ja hopeatöitä.									
Uudenmaan läänissä .	Kaikell. kultasepäntöitä.	—	—	3	—	51	14	54	14
Turun ja Porin läänissä .	” ”	6	—	9	—	43	1	58	1
Hämeen läänissä	” ”	1	—	7	—	24	2	32	2
Viipurin ”	” ”	2	—	4	—	15	—	21	—
Mikkelin ”	” ”	—	—	3	—	7	—	10	—
Kuopion ”	” ”	—	—	5	—	18	—	23	—
Vaasan ”	” ”	—	—	4	—	25	—	29	—
Oulun ”	” ”	1	—	4	—	15	4	20	4
		10	—	39	—	198	21	247	21

Tuotteiden paljous ja laji	Työväestö.									
	Alle 15 vuoden		15-18 vuosien välillä		Yli 18 vuoden		Yh- teensä.			
	miehiä	naisia	miehiä	naisia	miehiä	naisia	miehiä	naisia		
Keltavalimoita.										
Uudenmaan läänissä .	Kaikellaisia keltaval. töitä.		—	—	2	—	14	—	16	—
Turun ja Porin läänissä	" " "		—	—	1	—	10	—	11	—
Hämeen läänissä . . .	" " "		—	—	2	—	13	—	15	—
Wiipurin "	" " "		—	—	—	—	2	—	2	—
Kuopion "	" " "		—	—	—	—	3	—	3	—
Waasan "	" " "		—	—	—	—	6	—	6	—
Oulun "	" " "		—	—	3	—	12	—	15	—
	—	—	8	—	60	—	68	—		
Kultaus-, hopeilu- ja nikkelöimistehtaita.										
Uudenmaan läänissä .	Kaikellaisia töitä.		—	—	4	—	8	—	12	—
Wiipurin "	" " "		—	—	1	—	2	—	3	—
Waasan "	" " "		—	—	—	—	1	—	1	—
	—	—	5	—	11	—	16	—		
Galvanoimistehtaita.										
Uudenmaan läänissä .	Kaikellaisia töitä.		—	—	1	—	14	—	15	—
Wiipurin "	" " "		—	—	6	—	23	—	29	—
	—	—	7	—	37	—	44	—		
Levy- ja Läckipajoja.										
Uudenmaan läänissä .	Kaikell. levy- ja läkkisepäntöitä.		3	—	20	—	123	—	146	—
Turun ja Porin läänissä	" " " "		1	—	13	—	53	—	67	—
Hämeen läänissä . . .	" " " "		1	—	6	—	28	—	35	—
Wiipurin "	" " " "		1	—	2	—	15	—	18	—
Mikkelin "	" " " "		1	—	2	—	5	—	8	—
Kuopion "	" " " "		—	—	—	—	15	—	15	—
Waasan "	" " " "		—	—	1	—	9	—	10	—
Oulun "	" " " "		—	—	4	—	14	—	18	—
	7	—	48	—	262	—	317	—		
Viilatehtaita.										
Uudenmaan läänissä .	Viiloja aukihakattu.		—	—	1	—	8	—	9	—
Turun ja Porin läänissä	4,345 kg kuluneita viiloja aukih.		—	—	2	—	4	—	6	—
Waasan läänissä . . .	Viiloja aukihakattu.		—	—	2	—	4	—	6	—
	—	—	5	—	16	—	21	—		
Karstatehtaita.										
Hämeen läänissä . . .	4,000 paria karstoja, 500 paria raastimia.		—	—	—	—	1	—	1	—
Waasan "	72,550 paria karstoja.		—	—	—	3	12	10	12	13
	—	—	—	3	13	10	13	13		
Neulatehtaita.										
Turun ja Porin läänissä	Kaikellaisia töitä.		5	—	2	—	1	1	6	3
Hämeen läänissä . . .	40 kg nuppineuloja, 30 kg kouk- kuja, 30 kg sukkapuikkoja, 20 kg hiusneuloja.		—	—	—	—	1	—	1	—
Wiipurin "	Kaikellaisia töitä.		—	—	—	—	1	—	1	—
	5	—	—	2	3	1	8	3		

	Tuotteiden paljous ja laji	Työväestö							
		Alle 15 vuoden		15-18 vuosien välillä		Yli 18 vuoden		Yhteensä	
		miehiä	naisia	miehiä	naisia	miehiä	naisia	miehiä	naisia
Varveja.									
Uudenmaan läänissä .	Kilpapurj.kutterialuksia, veneitä, korjauks.	—	—	—	—	30	—	30	—
Turun ja Porin läänissä	Purjehduskutteriluksia, veneitä, kanootteja, korjauks.	—	—	3	—	67	—	70	—
Wiipurin läänissä . . .	63 alusta tokattu ja korjattu.	—	—	—	—	8	—	8	—
Kuopion ” . . .	Uusia lotjia ja korjauksia.	—	—	5	—	80	1	85	—
Waasan ” . . .	Kaikellaisia töitä.	—	—	—	—	24	—	24	1
		—	—	8	—	209	1	217	1
Kellosepänverstaita.									
Uudenmaan läänissä .	Kelloja kuntoonpantu ja korj.	2	—	5	—	35	3	42	3
Turun ja Porin läänissä	” ” ” ”	—	—	3	—	39	—	42	—
Hämeen läänissä . . .	” ” ” ”	—	—	6	—	24	—	30	—
Wiipurin läänissä . . .	” ” ” ”	2	—	8	—	25	—	35	—
Mikkelin ” . . .	” ” ” ”	—	—	2	—	9	—	11	—
Kuopion ” . . .	” ” ” ”	—	—	5	—	13	1	18	1
Waasan ” . . .	” ” ” ”	1	—	3	1	24	1	28	2
Oulun ” . . .	” ” ” ”	—	—	3	—	10	—	13	—
		5	—	35	1	179	5	219	6
Urkutehtaita.									
Uudenmaan läänissä .	Kaikellaisia töitä.	—	—	—	—	3	—	3	—
Turun ja Porin läänissä	Kirkkourkuja ja harmonioita.	1	—	2	—	28	—	31	—
Hämeen läänissä . . .	Kirkkourkuja.	—	—	1	—	21	—	22	—
Waasan ” . . .	17 harmoniota, 12 urkuharmoniota, korjauksia.	—	—	2	—	11	—	13	—
		1	—	5	—	63	—	69	—
Soittokonehtaita.									
Uudenmaan läänissä .	Puhallussoittimia korjattu.	—	—	1	—	3	—	4	—
Turun ja Porin läänissä	Korjauksia.	—	—	—	—	2	—	2	—
		—	—	1	—	5	—	6	—
Sähkökonehtaita.									
Uudenmaan läänissä .	Dynamok. ja sähkömoottoreja.	—	—	2	—	15	1	17	1
Hämeen läänissä . . .	50 telefonikonetta, 300 sähkökelloa y. m.	—	—	1	—	3	—	4	—
		—	—	3	—	18	1	21	1
Optillisia ja mekaanisia tehtaita.									
Uudenmaan läänissä .	Fysikaal. ja geodett. kaluja sekä korjauks.	1	—	4	—	8	—	13	—
Turun ja Porin läänissä	Kaikellaisia töitä.	—	—	12	—	132	—	144	—
		1	—	16	—	140	—	157	—
Yhteensä		42	1	287	6	2571	53	2900	60

Katsaus tuotteiden arvoon käsityölaitoksissa teh- taissa metalliteollisuuden alalla 1894.

	Kaupungeissa ja kauppaloissa			Maaseuduilla			Yhteensä		
	Työpaikkojen lukumäärä	Työntekijöiden lukumäärä	Valmistusarvo	Työpaikkojen lukumäärä	Työntekijöiden lukumäärä	Valmistusarvo	Työpaikkojen lukumäärä	Työntekijöiden lukumäärä	Valmistusarvo
			<i>Smk.</i>			<i>Smk.</i>			<i>Smk.</i>
Järeä- ja hienotakeita.									
Uudenmaan läänissä	21	176	357,914	69	100	41,037	90	276	398,951
Turun ja Porin läänissä	29	79	75,340	57	92	60,709	86	171	136,049
Hämeen läänissä	13	41	49,086	59	94	48,212	72	135	97,298
Wiipurin läänissä	12	44	47,896	170	275	121,273	182	319	169,169
Mikkelin "	8	17	10,850	26	38	27,853	34	55	38,703
Kuopion "	14	48	34,630	38	72	49,187	52	120	83,817
Waasan "	20	63	65,384	37	70	67,189	57	133	132,573
Oulun "	14	42	37,883	6	8	4,360	20	50	42,243
	131	510	678,983	462	749	419,820	593	1,259	1,098,803
Hiomoja.									
Uudenmaan läänissä	2	3	1,950	—	—	—	2	3	1,950
Vaskipajoja.									
Uudenmaan läänissä	5	36	61,813	1	1	800	6	37	62,613
Turun ja Porin läänissä	18	45	48,433	6	7	4,432	24	52	52,865
Hämeen läänissä	8	47	75,445	1	2	800	9	49	76,245
Wiipurin läänissä	1	2	1,055	—	—	—	1	2	1,055
Mikkelin "	2	19	28,800	—	—	—	2	19	28,800
Kuopion "	5	14	15,523	3	7	9,520	8	21	25,043
Waasan "	9	16	17,095	5	11	6,793	14	27	23,888
Oulun "	3	7	6,870	1	2	2,030	4	9	8,900
	51	186	255,034	17	30	24,375	68	216	279,409
Haulitehdas.									
Hämeen läänissä	1	12	28,490	—	—	—	1	12	28,490
Kirjasinvalimo.									
Uudenmaan läänissä	1	2	7,220	—	—	—	1	2	7,220
Kulta- ja hopeatöitä.									
Uudenmaan läänissä	13	68	166,684	—	—	—	13	68	166,684
Turun ja Porin läänissä	19	59	151,497	—	—	—	19	59	151,497
Hämeen läänissä	8	33	67,485	1	1	2,733	9	34	70,218
Wiipurin läänissä	7	21	63,917	—	—	—	7	21	63,917
Mikkelin "	6	10	12,595	—	—	—	6	10	12,595
Kuopion "	6	23	38,798	—	—	—	6	23	38,798
Waasan "	17	29	61,764	—	—	—	17	29	61,764
Oulun "	9	24	51,242	—	—	—	9	24	51,242
	85	267	613,982	1	1	2,733	86	268	616,715

	Kaupungeissa ja kaupaloissa			Maaseuduilla			Yhteensä		
	Työpaikkojen lukumäärä	Työntekijöiden lukumäärä	Valmistusarvo	Työpaikkojen lukumäärä	Työntekijöiden lukumäärä	Valmistusarvo	Työpaikkojen lukumäärä	Työntekijöiden lukumäärä	Valmistusarvo
			<i>Smc.</i>			<i>Smc.</i>			<i>Smc.</i>
Keltavalimoita.									
Uudenmaan läänissä	7	13	17,484	1	3	2,000	8	16	19,484
Turun ja Porin läänissä	8	11	7,180	—	—	—	8	11	7,180
Hämeen läänissä	3	10	16,330	2	5	5,550	5	15	21,880
Wiipurin läänissä	1	2	2,500	—	—	—	1	2	2,500
Kuopion	1	2	1,800	1	1	400	2	3	2,200
Waasan	3	3	2,136	3	3	4,074	6	6	6,210
Oulun	2	15	24,500	—	—	—	2	15	24,500
	25	56	71,930	7	12	12,024	32	68	83,954
Kultaus-, hopeilu- ja nikkelöimistehtaita.									
Uudenmaan läänissä	4	12	21,538	—	—	—	4	12	21,538
Wiipurin läänissä	1	3	8,584	—	—	—	1	3	8,584
Waasan	1	1	750	—	—	—	1	1	750
	6	16	30,872	—	—	—	6	16	30,872
Galvanoimistehtaita.									
Uudenmaan läänissä	1	15	21,325	—	—	—	1	15	21,325
Wiipurin läänissä	1	29	150,000	—	—	—	1	29	150,000
	2	44	171,325	—	—	—	2	44	171,325
Läkki- ja levypajoja.									
Uudenmaan läänissä	25	139	330,265	1	7	10,500	26	146	340,765
Turun ja Porin läänissä	18	64	100,712	1	3	4,050	19	67	104,762
Hämeen läänissä	10	31	26,578	3	4	2,900	13	35	29,478
Wiipurin läänissä	6	18	27,990	—	—	—	6	18	27,990
Mikkelin	4	8	3,750	—	—	—	4	8	3,750
Kuopion	8	14	17,190	1	1	2,648	9	15	19,838
Waasan	5	10	12,715	—	—	—	5	10	12,715
Oulun	6	18	23,935	—	—	—	6	18	23,935
	82	302	543,135	6	15	20,098	88	317	563,233
Viilatehtaita.									
Uudenmaan läänissä	—	—	—	1	9	9,000	1	9	9,000
Turun ja Porin läänissä	2	6	6,077	—	—	—	2	6	6,077
Waasan läänissä	1	6	10,100	—	—	—	1	6	10,100
	3	12	16,177	1	9	9,000	4	21	25,177
Karstatehtaita.									
Hämeen läänissä	1	1	3,500	—	—	—	1	1	3,500
Waasan	—	—	—	10	25	41,250	10	25	41,250
	1	1	3,500	10	25	41,250	11	26	44,750
Neulatehtaita.									
Turun ja Porin läänissä	1	1	800	1	8	9,100	2	9	9,900
Hämeen läänissä	1	1	650	—	—	—	1	1	650
Wiipurin	1	1	100	—	—	—	1	1	100
	3	3	1,550	1	8	9,100	4	11	10,650

	Kaupungeissa ja kaupaloissa			Maaseuduilla			Yhteensä		
	Työpaikkojen lukumäärä	Työntekijöiden lukumäärä	Valmistusarvo	Työpaikkojen lukumäärä	Työntekijöiden lukumäärä	Valmistusarvo	Työpaikkojen lukumäärä	Työntekijöiden lukumäärä	Valmistusarvo
			<i>Mark.</i>			<i>Mark.</i>			<i>Mark.</i>
Varveja.									
Uudenmaan läänissä	1	30	40,000	—	—	—	1	30	40,000
Turun ja Porin läänissä	1	70	120,000	—	—	—	1	70	120,000
Wiipurin läänissä	—	—	—	1	8	5,860	1	8	5,860
Kuopion	—	—	—	2	86	48,750	2	86	48,750
Waasan	1	24	20,271	—	—	—	1	24	20,271
	3	124	180,271	3	94	54,610	6	218	234,881
Kellonpänverstaita.									
Uudenmaan läänissä	20	45	64,794	—	—	—	20	45	64,794
Turun ja Porin läänissä	24	41	49,318	1	1	400	25	42	49,718
Hämeen läänissä	14	27	60,485	3	3	3,095	17	30	63,580
Wiipurin	16	35	45,774	—	—	—	16	35	45,774
Mikkelin	7	10	14,160	1	1	700	8	11	14,860
Kuopion	11	18	23,562	1	1	750	12	19	24,312
Waasan	15	30	47,137	—	—	—	15	30	47,137
Oulun	5	13	11,115	—	—	—	5	13	11,115
	112	219	316,345	6	6	4,945	118	225	321,290
Urkutehtaita.									
Uudenmaan läänissä	1	3	2,175	—	—	—	1	3	2,175
Turun ja Porin läänissä	2	31	56,730	—	—	—	2	31	56,730
Hämeen läänissä	—	—	—	1	22	33,250	1	22	33,250
Waasan	—	—	—	4	13	10,060	4	13	10,060
	3	34	58,905	5	35	43,310	8	69	102,215
Soittokonetehdaita.									
Uudenmaan läänissä	3	4	5,150	—	—	—	3	4	5,150
Turun ja Porin läänissä	1	2	1,285	—	—	—	1	2	1,285
	4	6	6,435	—	—	—	4	6	6,435
Sähkökonetehtaita.									
Uudenmaan läänissä	1	18	75,000	—	—	—	1	18	75,000
Hämeen läänissä	1	4	4,100	—	—	—	1	4	4,100
	2	22	79,100	—	—	—	2	22	79,100
Optillisia ja mekaanisia tehtaita.									
Uudenmaan läänissä	4	13	12,200	—	—	—	4	13	12,200
Turun ja Porin läänissä	1	144	58,136	—	—	—	1	144	58,136
	5	157	70,336	—	—	—	5	157	70,336
Yhteensä	522	1,976	3,135,540	519	984	641,265	1,041	2,960	3,776,805

Työntekijöiden lukumäärä ainoastaan ruukkeissa ja konepajoissa vuonna 1894.

	Yli 18 vuoden		15—18 vuotta		Alle 15 vuoden	Yhteensä	Koko väestö
	Kotimaisia	Ulkomaisia	Kotimaisia	Ulkomaisia	Kotimaisia		
Kaupungeissa	2,875	100	176	1	—	3,152	6,479
Maalla	3,901	97	290	13	35	4,336	16,392
Yhteensä	6,776	197	466	14	35	7,488	22,871

Työntekijöiden lukumäärä sekä ruukkeissa ja kone- pajoissa että käsityölaitoksissa metalliteollisuuden alalla vuonna 1894.

	Työntekijöitä			Työpaikkoja		
	Kaupun- geissa	Maaseu- duilla	Yhteensä	Kaupun- geissa	Maaseu- duilla	Yhteensä
Ruukkeissa ja konepajoissa	3,152	4,336	7,488	30	67	97
Käsityölaitoksissa ja tehtaissa	1,976	984	2,960	522	519	1,041
Yhteensä	5,128	5,320	10,448	552	586	1,138

Läänienmukainen katsaus metalliteollisuuteen kaupungeissa ja maaseuduilla vuonna 1894.

	Kaupungeissa ja kaupaloissa			Maaseuduilla			Yhteensä		
	Työpaikkojen lukumäärä	Työntekijöiden lukumäärä	Valmistusarvo <i>Smc.</i>	Työpaikkojen lukumäärä	Työntekijöiden lukumäärä	Valmistusarvo <i>Smc.</i>	Työpaikkojen lukumäärä	Työntekijöiden lukumäärä	Valmistusarvo <i>Smc.</i>
Uudenmaan läänissä .	120	1,894	4,834,678	83	857	2,741,179	203	2,751	7,575,857
Turun ja Porin läänissä	130	1,663	3,373,066	77	729	2,197,702	207	2,392	5,570,768
Hämeen ..	63	429	882,315	74	300	594,540	137	729	1,476,855
Wiipurin ..	51	471	1,218,167	175	1,247	1,304,133	226	1,718	2,522,300
Mikkelin ..	27	64	70,155	29	238	534,991	56	302	605,146
Kuopion ..	46	143	184,644	55	1,572	3,507,672	101	1,715	3,692,316
Waasan ..	74	237	337,220	63	256	303,612	137	493	640,832
Oulun ..	41	227	396,201	30	121	166,997	71	348	563,198
Yhteensä	552	5,128	11,296,446	586	5,320	11,350,826	1,138	10,448	22,647,272

Katsaus metalliteollisuuteen maan kaupungeissa vuonna 1894.

Kaupunki tahi kauppala	Tuottei- den arvo	Työpaikkojen luku- määrä	T y ö v ä e s t ö							
			Alle 15 vuo- den		15 18 vuo- sien välillä.		Yli 18 vuoden		Yhteensä	
	<i>Mr.</i>		mieh.	naisia	mieh.	naisia	mieh.	naisia	mieh.	naisia
Helsinki	4,580,055	86	5	—	119	—	1,614	18	1,738	18
Turku	2,823,345	50	6	—	93	—	1,098	1	1,197	1
Wiipuri	1,098,738	22	2	—	27	—	360	—	389	—
Tampere	823,837	45	5	—	28	—	333	10	366	10
Pori	366,387	34	1	—	12	—	207	—	220	—
Oulu	354,459	23	1	—	29	—	169	4	191	4
Nikolainkaupunki	204,537	29	1	—	17	1	103	1	121	2
Kuopio	129,299	28	—	—	15	—	83	1	98	1
Porvoo	126,076	12	1	—	4	—	58	—	63	—
Uusikaupunki	121,391	13	1	—	15	—	174	—	190	—
Hankoniemi	97,489	6	—	—	2	—	43	—	45	—
Mikkeli	48,550	11	1	—	9	—	26	—	36	—
Kotka	43,600	10	3	—	1	—	30	—	34	—
Kristiinankaup.	42,267	12	—	—	2	—	29	—	31	—
Hämeenlinna	41,528	13	—	—	11	—	27	2	38	2
Joensuu	38,885	11	—	—	6	—	23	—	29	—
Lappeenranta	35,862	8	—	—	4	—	17	—	21	—
Sortavala	34,952	5	—	—	1	—	18	—	19	—
Jyväskylä	34,440	14	—	—	3	—	24	—	27	—
Pietarsaari	27,521	4	—	—	—	—	29	—	29	—
Tornio	22,249	7	—	—	1	—	10	—	11	—
Rauma	22,121	12	—	—	3	—	21	—	24	—
Salo	19,387	11	—	—	1	—	17	—	18	—
Tammisaari	18,714	9	—	—	2	—	14	—	16	—
Lahti	16,950	5	—	—	2	—	11	—	13	—
Iisalmi	16,460	7	—	—	2	—	13	—	15	—
Uusikaarleby	14,700	4	—	—	2	—	10	—	12	—
Kokkola	13,655	10	—	—	1	—	13	—	14	—
Loviisa	12,344	7	—	—	2	—	10	2	12	2
Maarianhamina	11,500	4	—	—	—	—	5	—	5	—
Heinola	10,885	8	1	—	1	—	12	—	14	—
Savonlinna	10,720	8	—	—	4	—	10	—	14	—
Kemi	7,280	3	—	—	2	—	4	—	6	—
Naantali	6,895	5	—	—	—	—	7	—	7	—
Kajaani	6,470	4	1	—	1	—	5	—	7	—
Rahe	5,743	4	—	—	—	—	8	—	8	—
Hamina	4,765	5	—	—	1	—	6	—	7	—
Ikalinen	2,040	1	—	—	—	—	1	—	1	—
Käkisalmi	250	1	—	—	—	—	1	—	1	—
Kaskinen	100	1	—	—	—	—	1	—	1	—
Yhteensä	11,296,446	552	29	—	423	1	4,636	39	5,088	40
Maaseuduilta	11,350,826	586	51	1	344	5	4,905	14	5,300	20
Yht. koko maassa	22,647,272	1,138	80	1	767	6	9,541	53	10,388	60

Katsaus metalliteollisuuteen maaseuduilla v. 1894.

Kihlakunta	Tuotteiden arvo	Työpaikkojen lukumäärä	Työväestö							
			Alle 15 vuoden		15-18 vuosien välillä		Yli 18 vuoden		Yhteensä	
			mieh.	naisia	mieh.	naisia	mieh.	naisia	mieh.	naisia
Raseporin, Uudenm. lään.	2,111,671	30	11	—	48	—	466	—	525	—
Halikon, Turun ja Porin l.	1,536,469	16	10	—	50	—	468	1	528	1
Ilomantsin, Kuopion lään.	1,329,950	5	—	1	28	—	426	—	454	1
Iisalmen, ” ”	786,011	13	—	—	20	—	317	—	337	—
Rautalammin, ” ”	745,294	13	2	—	4	—	398	—	404	—
Salmin, Wiipurin lään.	589,100	13	—	—	68	—	758	—	826	—
Loimijoen, Turun ja Porin l.	497,630	7	1	—	2	—	85	—	88	—
Tammelan, Hämeen lään.	458,073	22	6	—	22	—	144	—	172	—
Lohjan, Uudenmaan ”	418,142	24	3	—	9	—	205	—	217	—
Kuopion, Kuopion ”	388,207	1	—	—	—	—	200	—	200	—
Kymin, Wiipurin ”	380,528	44	3	—	7	—	150	—	160	—
Juvan, Mikkelin ”	322,301	11	—	—	—	—	125	—	125	—
Rannan, Wiipurin ”	203,900	3	—	—	7	—	31	—	38	—
Rantasalmen, Mikkelin ”	202,985	7	—	—	6	—	93	—	99	—
Pielisjärven, Kuopion ”	183,831	5	—	—	1	—	59	—	60	—
Saloisten, Oulun ”	143,700	4	—	—	15	—	50	—	65	—
Laukaan, Waasan ”	121,668	8	—	—	5	—	78	1	83	1
Helsingin, Uudenmaan ”	111,066	12	—	—	1	—	47	—	48	—
Ulvilan, Turun ja Porin l.	110,377	17	—	—	—	—	46	—	46	—
Pernajan, Uudenmaan l.	100,300	17	—	—	16	—	51	—	67	—
Äyräpään, Wiipurin lään.	96,085	96	—	—	5	—	185	—	190	—
Liperin, Kuopion ”	74,379	18	1	—	5	—	109	1	115	1
Kuortaneen, Waasan ”	61,500	1	—	—	3	—	64	—	67	—
Hollolan, Hämeen ”	44,350	4	—	—	2	—	19	—	21	—
Pietarsaaren, Waasan ”	42,030	12	—	—	—	3	14	10	14	13
Hauhon, Hämeen ”	38,655	24	1	—	1	—	45	—	47	—
Pirkkalan, ” ”	37,662	6	—	—	1	—	30	—	31	—
Korsholman, Waasan ”	33,142	13	2	—	—	—	19	—	21	—
Imajoen, ” ”	24,717	20	4	—	3	—	29	—	36	—
Piikkiön, Turun ja Porin l.	21,615	9	5	—	3	2	13	1	21	3
Lapinmaan, Oulun läänissä	21,267	25	—	—	—	—	54	—	54	—
Lapuan, Waasan ”	20,555	9	—	—	3	—	18	—	21	—
Lappveden, Wiipurin ”	16,175	9	—	—	—	—	18	—	18	—
Maskun, Turun ja Porin l.	12,431	9	1	—	—	—	11	—	12	—
Jämsän, Hämeen lään.	10,055	11	—	—	—	—	17	—	17	—
Jääsken, Wiipurin ”	9,300	6	—	—	—	—	6	—	6	—
Ikalisten, Turun ja Porin l.	8,000	4	—	—	2	—	4	—	6	—
Heinolan, Mikkelin lään.	6,955	5	—	—	—	—	6	—	6	—
Tyrvään, Turun ja Porin l.	5,850	6	—	—	—	—	11	—	11	—
Ruoveden, Hämeen lään.	5,745	7	—	—	1	—	11	—	12	—
Kurkijoen, Wiipurin ”	5,045	2	—	—	2	—	3	—	5	—
Käkisalmen, ” ”	4,000	2	—	—	2	—	2	—	4	—
Wehmaan, Turun ja Porin l.	3,130	4	—	—	—	—	4	—	4	—
Mikkelin, Mikkelin lään.	2,750	6	—	—	2	—	6	—	8	—
Haapajärven, Oulun ”	2,030	1	—	—	—	—	2	—	2	—
Ahvenanmaan, Turun ja Porin l.	1,700	3	1	—	—	—	6	—	7	—
Mynämäen, ” ”	500	2	—	—	—	—	2	—	2	—
Yhteensä	11,350,826	586	51	1	344	5	4,905	14	5,300	20
Maan kaupungeissa	11,296,446	552	29	—	423	1	4,636	39	5,088	40
Yhteensä koko maassa	22,647,272	1,138	80	1	767	6	9,541	53	10,388	60

Tietoja

perustuvat valtauskirjadiaarioon vuonna 1894.

I.

Valtauskirjoja, annettu vuonna 1894.

a) Järvimalmia koskevat:

St. Petersburger Eisen und Stahl-	}	koskeva Kolkujärveä Wiitasaaren pitäjässä.
draht Gesellschaftille, Kart-		koskeva osia Kallavedestä Kuopion pitäjässä ja
tulan ruukin omistajana,		läheisissä maalaiskunnissa.
N. L. Arppen perillisille koskeva		Hietajärveä Korpiselän pitäjässä.
" " " "		Kanajärveä " "
" " " "		Otmenejärveä Kihhtelysvaaran ja Ilomantsin pit.
" " " "		Tannikkajärveä " " " "
" " " "		Paastojärveä Korpiselän pitäjässä.
" " " "		Melajärveä Kihhtelysvaaran "
" " " "		Helisevänjärveä Kirvun ja Räisälän pitäjässä.
" " " "		Kuokkajärveä Sortavalan pitäjässä.
" " " "		Juoksemajärveä Antrean "
" " " "		Pitkajärveä Kihhtelysvaaran "
" " " "		Yläjärveä Pyhäjärven "
" " " "		Suistamonjärveä Suistamon "
" " " "		Purnujärveä " "
" " " "		Matala-Ruotausjärveä Suistamon pitäjässä.
" " " "		Mäntylampea Suistamon pitäjässä.
" " " "		Vegarusjärveä " "
" " " "		Heppoinlampea " "
Pankkitoiminimelle E. M. Meyer & Kump.,		Pitkärannan ruukin omistajana,
" " " "		koskeva Wuortaneen järv. Impilahden pit.
" " " "		Pyhäjärveä Impilahden pitäjässä.
" " " "		Rautajärveä " "
" " " "		Pallasjärveä " "
" " " "		Sääksjärveä " "
" " " "		Kärnäslampea " "
" " " "		Kotalampea " "
" " " "		Kuoppehejärveä " "
" " " "		Ruokojärveä " "
" " " "		Maitojärveä " "
" " " "		Kivijärveä " "
" " " "		Käsnäsjärveä Salmin "
" " " "		Pieni-Kääppäjärveä Salmin pitäjässä.
" " " "		Suuri- " " "
" " " "		Korpijärveä Suojärven "

b) **Kullanpitoisia hiekkakerroksia koskeva** 13 valtauskirjaa, kaikki koskevat löydöksiä Suomen Lapissa Ivalonjoen ja sen lisäjokien varsilla.

c) **magneettista rautamalmia koskeva:**

Christian Husgafvelille 2	valtauskirj.	koskevat	malm.	Härkinmäen	vuor.	Sortavalan	pit.
” ” 2	”	”	”	”	”	Wanainnelän	” Salmin ”
” ” 1	”	koskeva	”	”	”	Haroilaviian	” ” ”
” ” 1	”	”	”	”	”	Kalaojaviian	” ” ”
Insinööri Th Neoviukselle 1	”	”	”	”	”	Härkinmäen	” Sortavalan ”

II.

Valtauskirjoja, irtisanottu 1894.

Kullanpitoisia hiekkakerroksia koskevat 7 kappaletta, kaikki alueilla, jotka sijaitsevat Suomen Lapissa Ivalonjoen ja sen lisäjokien varsilla.

III.

Toukokuun 9 päivänä annettiin toiminimi N. L. Arppen perillisille oikeus nostamalla 2915 kuutiometriä malmia muutamista välipäätöksessä lähemmin ilmoitetuista järvistä, jotka sijaitsevat Ilomantsin, Tohmajärven, Pelkjärven, Kiteen, KihTELysvaaran, Ruskealan, Suojärven ja Korpiselän pitäjissä, puolustaa oikeuttaan muihinkin toiminimen silloin omistamiin järviin.

A. F. Tigerstedt.

Rahapaja vuonna 1894.

Vuonna 1894 lyötiin Rahapajassa hopea- ja vaskirahaa, jonka arvo ja määrä on seuraava:

Hopeaa

816,000 viidenkolmattapennin rahaa . . . . *Smk.* 204,000

Vaskea

1,825,000 penninrahaa . . . . . " 18,250

Yhteensä 2,641,000 rahaa, nimellinen arvo . . . . . *Smk.* 222,250

Paitsi rahanlyöntiä on Rahapajan työväestö, niihin aikoihin vuotta, jolloin sellaista työtä ei ole ollut, valmistanut metrillisiä kaupp- ja precisionivaakoja Postihallitukselle ja yksityisille henkilöille, työleimasimia maan kultasepille, mitalilyöntiä y. m. sekä korjannut laitoksen koneita ja työkaluja.

Työväestöön kuului työmestari, viisi vakinaista ja kaksi tilapäistä työmiestä sekä yksi naispuolinen apulainen.

Työpäivien ja työpalkkojen yhteinen määrä vuoden aikana teki:

työmestarille	302	työpäivää à 7: —	<i>Smk.</i> 2,114: —	
yhdelle vakinaiselle työmiehelle	297	" à 5: —	" 1,485: —	
yhdelle s:a s:a	302	" à 3: 50	" 1,057: —	
yhdelle s:a s:a	296	" à 3: —	" 888: —	
yhdelle s:a s:a	299 ¹ / ₂	" à 2: 50	" 748: 75	
yhdelle tilapäiselle työmiehelle	153	" à 3: —	" 459: —	
yhdelle s:a s:a	98 ¹ / ₂	" à 2: —	" 197: —	
yhdelle naispuol. apulaiselle	102 ¹ / ₂	" à 3: —	" 307: 50	
<hr/>				
Yhteensä 1,850 ¹ / ₂ työpäivää			<i>Smk.</i> 7256: 25	

Vuoden kuluessa valmistettujen ylimääräisten töiden valmistusarvo teki:

erilaisista painoista		<i>Smk.</i> 513: 50
precisionivaa'asta		" 145: —
mitalien ja muistorahojen lyönnistä		" 355: —
leimasimista, leimarenkaista y. m.		" 424: —
<hr/>		<i>Smk.</i> 1,437: 50

J. C. Lihhr.

Kontrollilaitos vuonna 1894.

Helsingissä vuonna 1894 tarkastusleimalla merkityistä 19,579 grammasta kulta- ja 24,707 luodista (à 10 grammaa) hopeateoksia on 110 grammaa kulta- ja 71 luotia hopeateoksia ollut ala-arvoisia. Sitä paitsi on ala-arvoa huomattu kolmessa maaseutukaupungeista lähetetyssä näytteessä, jotka yhteensä olivat 67 grammaa kulta- ja 209 luotia hopeatöitä.

Koko kontrollileimalla merkitty vuoden valmistus on ollut 101,143 grammaa kulta- ja 71,759 luotia hopeateoksia, mitkä määrät ovat 12,448 grammaa ja 19,870 luotia suuremmat kuin vastaava valmistus vuonna 1893.

Valtion säästöosuus tarkastusleimaamisvaroista, poisläettyä 423 markkaa 97 penniä 10 kontrollivaa'asta, blankettien painamisesta y. m., teki 8,146 markkaa 56 penniä, joka on 1,297 markkaa 68 penniä suurempi kuin säästö vuodelta 1893 ja 1,297 markkaa 87 penniä suurempi kuin viimeksi kuluneiden kymmenen vuoden keskimääräinen säästö. Tämä säästö oli nimittäin:

vuonna 1885	markk.	5,220:	43
”	1886	”	5,275: 17
”	1887	”	5,651: 59
”	1888	”	5,477: 82
”	1889	”	6,824: 12
”	1890	”	8,997: 77
”	1891	”	8,946: 90
”	1892	”	7,097: 68
”	1893	”	6,848: 88
”	1894	”	8,146: 56

Yhteensä markk. 68,486: 92

siis keskimäärin vuodelta 6,848 markkaa 69 penniä.

Vastaavien, edellisiltä vuosilta tehtyjen, taulujen täydentämiseksi seuraa taulu, jossa esitetään summittaisia tietoja vuosina 1827—1893 tarkastusleimalla merkittyjen kulta- ja hopeateoksien painosta sekä erityisiä sellaisia tietoja vuodelta 1894.

G. Svedelius.

Taulu, osottava Suomen Suuriruhtinaanmaassa tarkastusleimalla merkittyjen kulta- ja hopeateoksien määrän vuosina 1827—1893 ja vuonna 1894.

Kaupungin, kauppalan y. m. nimi.	Kultateoksia, grammaa			Hopeateoksia, luotia à 10 grammaa		
	1827—93	1894	Yhteensä	1827—93	1894	Yhteensä
Helsinki	554,280	19,579	573,859	872,339	24,707	897,046
Turku	460,228	16,495	476,723	704,486	9,599	714,085
Tampere	203,366	7,646	211,012	190,288	5,472	195,760
Oulu	134,939	6,482	141,421	156,832	2,773	159,605
Pori	127,449	4,824	132,273	136,700	3,748	140,448
Nikolainkaup. (Waasa)	120,223	6,292	126,515	146,263	3,133	149,396
Kuopio	105,237	3,672	108,909	203,163	2,479	205,642
Wiipuri	98,381	4,732	103,113	223,171	4,110	227,281
Porvoo	90,802	2,568	93,370	157,540	1,680	159,220
Hämeenlinna	76,773	1,952	78,725	120,926	2,284	123,210
Uusikaupunki	47,410	1,412	48,822	60,117	582	60,699
Loviisa	46,860	786	47,646	131,989	196	132,185
Kristiinankaupunki	42,658	1,350	44,008	69,197	435	69,632
Tornio	38,480	3,091	41,571	36,616	1,528	38,144
Joensuu	35,529	2,123	37,652	31,132	1,708	32,840
Jyväskylä	35,743	1,356	37,099	40,034	662	40,696
Kokkola	34,469	1,696	36,165	29,805	388	30,193
Tammisaari	33,787	851	34,638	38,436	391	38,827
Maarianhamina	27,266	2,579	29,845	6,439	351	6,790
Rauma	28,484	980	29,464	32,595	361	32,956
Raahe	23,874	332	24,206	45,245	140	45,385
Mikkeli	18,615	1,944	20,559	21,083	841	21,924
Hamina	20,104	244	20,348	65,358	65	65,423
Savonlinna	15,500	607	16,107	39,312	591	39,903
Lahti	11,185	762	11,947	5,001	62	5,063
Heinola	9,215	337	9,552	22,769	412	23,181
Naantali	8,977	209	9,186	15,404	133	15,537
Pietarsaari	7,593	871	8,464	12,070	314	12,384
Kemi	6,492	385	6,877	1,925	112	2,037
Sortavala	5,575	752	6,327	10,242	295	10,537
Lappeenranta	5,173	855	6,028	3,405	619	4,024
Salo	3,398	970	4,368	975	300	1,275
Kotka	3,300	603	3,903	1,295	644	1,939
Hankoniemi	2,964	521	3,485	932	296	1,228
Uusikaarleby	2,914	72	2,986	6,182	11	6,193
Iisalmi	2,217	635	2,852	786	119	905
Tammela	802	484	1,286	363	179	542
Kajaani	907	74	981	1,591	39	1,630
Käkisalmi	711	—	711	3,963	—	3,963
Rovaniemi	257	—	257	44	—	44
Lapua	—	20	20	—	—	—
Yhteensä	2,492,137	101,143	2,593,280	3,646,013	71,759	3,717,772

Summittaisia tietoja kontrollilaitoksessa tehdyistä töistä vuonna 1894.

Kontrollikokeita Helsingissä tutkittaviksi ja leimattaviksi jätetyistä töistä:

kullasta 517 kpl.
hopeasta 406 „ 923 kpl.

Kontrollikokeita maaseutukaupungeissa ja muissa kunnissa tarkastusleimalla merkittyjen teoksien silvoista.

kullasta 224 kpl.
hopeasta 120 „ 344 kpl.

Ylimääräisiä kokeita laatoista, pelleistä, silvoista y. m.

kullasta 106 kpl.
hopeasta 175 „ 281 kpl.

Yhteensä kokeita 1,548 kpl.

G. Svedelius.